

หนึ่งมิตรเปิดใจ

สร้างกำลังใจ เสริมคุณค่าชีวิต

100
81ท
551

เอกสารประกอบเวที "เติมหัวใจให้สังคม" ครั้งที่ ๗

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ณ หอประชุมสุขุมมัยประดิษฐ์ สำนักกำหนดคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

หนึ่งมิตรชิดใกล้ สร้างกำลังใจ เสริมคุณค่าชีวิต

รวบรวม-เรียบเรียง นิติกานต์ สุทิน, ชินรัตน์ ขุนณรงค์, ธนาทิพ ฉัตรภูติ

พิมพ์ครั้งแรก พฤศจิกายน ๒๕๕๑

จำนวนพิมพ์ ๓,๐๐๐ เล่ม

ปก-ภาพประกอบ วชิราวรรณ กาญจนภา

จัดรูปแบบ ประมาภรณ์ สิริสุนทร

ศึกษาวิจัย สุธิดา วงษ์อนันต์

จัดพิมพ์โดย สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

ชั้น ๒ อาคาร ๔๘/๓๗ ติวานนท์ ๑๔

ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๕๐ ๒๓๐๕ โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๒๓๑๑

เว็บไซต์ : www.nationalhealth.or.th

สนับสนุนโดย

มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

เครือรัฐกลูทกรุป

สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (พรพ.)

กองสนับสนุนสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณภาพ (ศูนย์คุณธรรม)

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์

ทีวีไทย ทีวีสาธารณะ

เสถียรธรรมสถาน

สถานีวิทย์ร่วมด้วยช่วยกัน F.M.96

มูลนิธิฉือจี้ไต้หวันในประเทศไทย

ศูนย์วิจัยความสุขชุมชน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

เครือข่ายจิตอาสา

สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

บริษัท เฮดเวย์ พรินท์ จำกัด

พิมพ์

“มิตรดี” แม้มีเพียงหนึ่ง ยังสูงค่ามากกว่าเพื่อนเป็นร้อย ที่คอยแต่จะกอบโกยหาผลประโยชน์

แต่บ่อยครั้ง การจะแยกแยะ มิตรแท้ และ มิตรเทียม ออกจากกันก็ไม่ใช่ง่าย

อาศัยคำกล่าวที่ว่า “คนประเภทเดียวกันย่อมดึงดูดซึ่งกันและกัน”

ภายใต้ ныะนี้ หากต้องการจะมีมิตรดีเคียงข้าง เราจะต้องเริ่มจากการปลูกความดีขึ้นภายในความคิดและจิตใจ ฟุ่มพุก หล่อเลี้ยงให้ความดีนั้นเติบโตต่อการปฏิบัติ เมื่อนั้นมิตรดีย่อมจะปรากฏขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเส้นทางเดินแห่งชีวิตของเรา เหมือนดั่งที่หลายๆ ผู้คน และหลายๆ ชุมชน ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้ ได้แสดงให้เห็นแล้ว

เฉกเช่นเดียวกับการดำเนินกิจกรรม เวที “เต็มหัวใจให้สังคม” ที่เติบโตต่อเนื่องมาถึงเวทีที่ ๗ พร้อมๆ กับการปรากฏขึ้นอย่างต่อเนื่องของเหล่ามิตรดีร่วมอุดมการณ์จากหลากหลายองค์กร

จาก ๑ ขยายมาถึง ๑๔ องค์กร ที่อยู่เคียงข้างร่วมเป็นกำลังใจให้กันและกันในเวทีครั้งที่ ๖ ... มาถึงคราวนี้ เรายังได้ “มิตรใหม่” มาเพิ่มอีก ๒ องค์กร ได้แก่ เครือข่ายจิตอาสา และสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย รวมเป็น ๑๖ องค์กร ที่จะมาร่วมก้าวเดินไปพร้อมกัน บนเส้นทางแห่งการ “เต็มหัวใจให้สังคม”

ดูเหมือนยิ่งนับวัน เส้นทางสายนี้จะยิ่งอบอุ่น

ดูเหมือนยิ่งนับวัน จะมีผู้ร่วม “เต็มหัวใจให้สังคม” มากขึ้นทุกที

บางที นี่อาจเป็นสัญญาณว่า “สังคมไทย ยังเต็มเปี่ยมไปด้วยความหวัง” แม้ในบางพื้นที่ บางสถานการณ์ บางขณะ อาจมีเรื่องราวชวนหดหู่นิ่งหวังให้รับทราบอยู่เป็นระยะ ... แต่ตราบที่ยังมีผู้พร้อมจะ “เต็มหัวใจให้สังคม” ตราบนั้น “กำลังใจ” และ “คุณค่าแห่งชีวิต” ของคนไทยและสังคมไทย ย่อมไม่เคยหมดไป

หลายเรื่องราวที่เคยนำมาเสนอในเวทีครั้งที่ผ่านๆ มา ได้รับการต่อยอด ขยายผล ซึ่งถือเป็นการสร้างกำลังใจให้กับผู้คน กลุ่ม ชุมชน และเครือข่ายที่ทำเรื่องราวที่ดีเหล่านั้นได้เป็นอย่างมาก ... เวทีเต็มหัวใจให้สังคมครั้งที่ ๗ ก็ปรารถนาจะเป็น “หนึ่งมิตรดี ที่คอยซิดใกล้” ให้กำลังใจทุกชุมชนและทุกบุคคลที่ยังคงทำดีมาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งหวังว่า เรื่องราวของพวกเขาจะได้รับการต่อยอด ขยายผล เฉกเช่นที่ผ่านๆ มา

แม้เวทีเต็มหัวใจให้สังคมครั้งที่ ๗ จะเป็นครั้งสุดท้ายของปี ๒๕๕๑ แต่ไม่ใช่ครั้งสุดท้ายของการร่วมเต็มใจให้สังคม ... ในปี ๒๕๕๒ เวทีแห่งนี้จะยังคงดำเนินต่อไป พร้อมกับการปรับเปลี่ยนรับปีใหม่ จัดกระบวนการให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น โดยไม่ละเลยการทำงานอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการนำบทเรียนมากมายที่เกิดขึ้นจากทุกเวทีที่ผ่านๆ มา เป็นแนวทางกำหนดก้าวหน้าที่มั่นคงและทรงคุณค่ายิ่งขึ้นไป โดยหวังว่า นับจากนี้ จะมีมิตรดีมาเดินร่วมทางกับเรามากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อร่วมกันนำพาสังคมไทยให้ก้าวไปสู่สังคมแห่ง “สุขภาวะ” ในเร็ววัน

อัมพล จินดาวัฒนะ

(นายแพทย์อัมพล จินดาวัฒนะ)

เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

๑.
ญาลันมันบารู
ทางสายใหม่
ของผู้เคยหลงผิด
www.envoyforpeace.org

หน้า ๖

๒.
ฝันสุดท้าย
กับเพื่อนร่วมทาง
โดย...สปสท.
www.nhso.go.th

หน้า ๑๒

๓.
เพื่อนน้อย
เราจะก้าวไปพร้อมกัน
โดย...กองสนับสนุนสุขภาพ
ภาคประชาชน
www.phc.moph.go.th

หน้า ๑๘

๔.
เรื่องเล่า
จากเสาห้
โดย...พรพ.
www.ha.or.th

หน้า ๒๔

๕.
รวมพลัง
เปิดแนวรุก
สร้างสุขให้หนองไ้
โดย...สมาคม อบต. แห่งประเทศไทย
www.tambon.net

หน้า ๓๐

๖.
หนึ่งคนคิด
หลายชีวิตเติบโต
โดย...สท.
www.nationalhealth.or.th

หน้า ๓๖

๑

ญาณั้นหน้บารุ

ทางสายใหม่ของผู้เคยหลงผิด

เตาะเซเตาะฮ...ไม่เอาอีกแล้ว

เตาะเซฮอ๊ะเตาะฮ...ไม่เสพอีกแล้ว

เตาะเซเตาะฮ...ไม่ลองอีกแล้ว โอ้ดา...ดา...

น้ำเสียงจริงจังที่เปล่งออกมาจากปากของมุสลิมินกว่าร้อยชีวิตที่เข้าร่วมโครงการ
ญาลันันนบารู (ทางสายใหม่) เพื่อผู้คนวางระเบิด ดั่งขึ้นในช่วงบ่ายวันหนึ่ง ณ ค่ายตำรวจ
ตระเวนชายแดนที่ ๔๓๒ ตำบลสะพานไม้แก่น อำเภोजะนะะ จังหวัดสงขลา

ฏูเสียงนี้ จะเป็นดังสัญญาณแห่งความหวังว่าอีกไม่นาน

ความสงบสุขจะคืนกลับมาสู่ผืนแผ่นดิน

คือคนรุ่นใหม่ คือกุดสันติภาพ

สุริยะ ตะวันฉาย ผู้ประสานงานโครงการญาลันันนบารู บอกเล่าถึงความเป็นมา
ของโครงการฯ และเครือข่ายกุดสันติภาพว่า

“เครือข่ายกุดสันติภาพ” คือเยาวชนและประชาชนในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดน
ภาคใต้ที่ร่วมกันทำงานด้านมวลชน เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างภาครัฐและชาวบ้าน ลด
ความหวาดระแวงต่อกัน และเร่งสร้างสันติภาพให้กลับคืนสู่แผ่นดิน โดยมีชาวบ้านในพื้นที่
ที่ได้รับการช่วยเหลือจากทางเครือข่ายกุดสันติภาพเข้ามาร่วมช่วยงานด้วย

การทำงานของเครือข่ายกุดสันติภาพตลอด ๓ ปีกว่า มีภารกิจหลักอยู่ที่ “การผู้คน
วางระเบิด” หรือก็คือการเปลี่ยนทัศนคติของผู้ที่เคยหลงผิดสร้างความรุนแรงและความ
เสียหายให้กับชีวิต ทรัพย์สิน และบ้านเมือง ให้หันกลับมาสู่เส้นทางสายใหม่ โดยคณะ
ทำงานทุกคนต่างยึดพระราชดำรัส “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวฯ เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

กิจกรรมล่าสุดที่เกิดขึ้น คือ การนำเยาวชนจากชมรมรถโบราณ ๓ จังหวัดชายแดน
ภาคใต้ มาร่วมกันจัด “โครงการสันติภาพ ๓ ประสาน ฮารน้ำใจไทยร่มเย็น” ขึ้น เมื่อ
ปลายเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา ที่จังหวัดนราธิวาส โดยสันติภาพ ๓ ประสาน หมายถึง
“การท่องเที่ยว ไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติด และไม่หลงผิดคิดร้ายต่อแผ่นดิน” เพื่อให้เยาวชนที่
เข้าร่วมงานได้รับทราบถึงคุณค่าวัฒนธรรมในท้องถิ่น ชิมชับความงดงามของสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนความหลากหลายของพื้นที่ และร่วมให้กำลังใจสนับสนุนเยาวชนทำ
ในสิ่งที่สร้างสรรค์ต่อสังคม

ส่วน “โครงการญาลันันนบารู” เกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่าง คณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน
(กอ.รมน.) สถาบันอัญญารักษ์ และเครือข่ายกุดสันติภาพ ซึ่งเล็งเห็นว่า มีเยาวชนที่เกี่ยวข้อง
ข้องกับยาเสพติดใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นจำนวนมาก สมควรที่สังคมจะช่วยเหลือ
พวกเขาให้พ้นจากอบายมุขเหล่านั้นและกลับมาเป็นแนวร่วมคืนสันติสุขสู่พื้นที่โดยเร็ว

จากรุ่นสู่รุ่น

เมื่อมีรุ่นแรก ก็มีรุ่นที่ ๒ ที่ ๓ ตามมา จนถึงปัจจุบันเป็นรุ่นที่ ๕ จำนวน ๑๐๔ คน ซึ่งล้วนเป็นเยาวชนมุสลิมจากจังหวัดชายแดนใต้ ทั้งที่ยังเป็นนักเรียนและทำงานแล้ว ที่เคยหลงผิดไปกับโบกระท่อม ยาบ้า ยาแก้ไอ กัญชา และยาเสพติดหลายขนาน แต่พวกเขาก็พร้อมใจมาเข้าโครงการเพื่อเปลี่ยนชีวิตไปสู่เส้นทางที่ดีกว่า

ทีมงานของโครงการภูฏานันันบารู เป็นคนในพื้นที่ที่สามารถคัดผู้ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและอันตรายได้อย่างถูกต้อง เป็น “ยุทธการกู้คนวางระเบิด” คือ ดึงเขาให้กลับมาสู่เส้นทางที่ถูกตัดก่อนที่เขาจะไปวางระเบิด เพราะถึงอย่างไร “การกู้ระเบิด” ก็ไม่ได้ผลร้อยเปอร์เซ็นต์เท่ากับ “การกู้คนวางระเบิด”

กระบวนการเลิกยาของโครงการฯ จะใช้เวลาราว ๗-๑๕ วัน ต่อรุ่น ขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของการติดยา วิธีการคือใช้การขับพิษออกด้วยการอบเหมือนอบชาวดำนา ให้ผู้เข้าร่วมโครงการเล่นกีฬาเพื่อขับพิษและของเสียออกมาทางลมหายใจและเหงื่อ ... ทุกคนที่เข้าร่วมโครงการ ต้องกินนอนอยู่ในค่ายจนกว่าจะจบโครงการเป็นการดึงผู้ติดยาออกมาอยู่ไกลบ้าน ไกลจากสังคมเดิมที่แวดล้อมไปด้วยยาเสพติด เพื่อจะได้ตั้งใจปฏิบัติตัวเลิกยาได้อย่างจริงจัง แต่สำหรับคนที่มีอาการติดยาอย่างหนักก็จะพิจารณาส่งไปบำบัดยังสถานบำบัดที่เหมาะสมต่อไป

หลังการอบรมแต่ละรุ่นผ่านพ้นไป ทีมงานจะได้ผู้มีความตั้งใจจริงมาร่วมเป็นวิทยากรให้กับรุ่นต่อไปเพิ่มขึ้น ... กลุ่มคนพวกนี้เปรียบเสมือน “รุ่นพี่” ที่เคยผิดพลาดแต่ก็รู้ตัวและแก้ไขตนเองแล้ว พวกเขาพร้อมจะมาถ่ายทอดประสบการณ์และเป็นกำลังใจให้กับ “รุ่นน้อง” เพื่อให้ข้ามพ้นจากหลุมพรางของยาเสพติดอย่างถาวร

“วิทยากรชุดแรกเป็นครูฝึกทั่วไป เมื่ออบรมรุ่นที่ ๑ เสร็จ จึงได้คัดคนที่หยุดได้จริงมาเป็นวิทยากรให้กับรุ่นต่อมา เพราะเขาสามารถสื่อสารด้วยภาษาเดียวกันทำให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งกว่าเรา ส่วนเราก็จะคอยเป็นที่เลี้ยงและเสริมความรู้ในเรื่องกฎหมายยาเสพติดที่เขาไม่เคยรู้ เช่น หากมี ๒-๓ เม็ดในครอบครองถือว่าเสพ หากมี ๒-๓ เม็ดและอยู่ในพื้นที่ระหว่างมาเลเซียกับไทยจะกลายเป็นการนำเข้า โทษที่ได้รับจะเป็นคนละอย่าง ก็ต้องอธิบายให้เข้าใจเพื่อจะได้เกิดความกลัวโทษที่จะได้รับ ครูฝึกจะสังเกตความตั้งใจของผู้เข้าอบรมแต่ละรุ่นว่าคนไหนมีความตั้งใจจริงและจะกลับไปเลิกได้จริง ก็จะดึงให้กลับมาเป็นวิทยากรให้กับผู้เข้าอบรมรุ่นหลัง”

สุริยะ ผู้ประสานงานโครงการฯ บอกเล่าถึงความเป็นมาของวิทยากรในโครงการ

รอชาติ ดาเท หรือ “ลี” ชายหนุ่มผู้เคยหลงผิดไปกับอบายมุขในช่วงวัยรุ่น เมื่อเข้าร่วมกับโครงการภูฏานันันบารูทำให้เขาได้พบเส้นทางใหม่ ขณะนี้เขาเป็นวิทยากรคนหนึ่งในโครงการฯ

“ผมเป็นคนคุดงญอ อ. ะนะแะ จ. นราธิวาส ตอนจบ ม. ๓ ไม่

รอชาติ ดาเท

อยากเรียนตามทีพ่อกแม่ให้เรียน เลยกหนีออกจากบ้านไปอยู่มาเลย์ ๓-๔ เดือน แล้วก็ไป
กรุงเทพฯ ไม่มีญาติพี่น้อง ทำงานรับจ้างไปเรื่อย ช่วงอยู่กรุงเทพฯ ก็เริ่มลองยา เพราะ
สังคมกรุงเทพฯ มันเปิดโอกาสให้เราทำในสิ่งไม่ดีได้ง่าย ผมหัดตีหม้อเล็ก ดูบุหรี่ยาบ้า
หนักสุดคือหม้อตีเล็ก ถึงเวลา ๕ โมงเย็นของทุกวันต้องตีหม้อ ไม่อย่างนั้นทำงานไม่ได้ อยู่
กรุงเทพฯ ๓-๔ ปีตั้งใจจะกลับบ้าน แต่ต้องเลิกหม้อก่อน ผมหัดตีหม้อตัวเองอย่าง
มาก ทรมาณมาก ๆ แล้วก็กลับมาอยู่บ้าน”

แม้จะหัดตีหม้อเล็กได้แล้ว แต่การเสพติดหลายอย่างก่อนหน้านี้ ก็เริ่มส่ง
ผลต่อร่างกาย ช่วงที่กลับมาอยู่บ้าน ลีเจ็บบวดไปทั่วร่าง จนเขาต้องระงับความเจ็บปวด
ด้วยกัญชา

“กลับมาบ้าน ๓-๔ เดือนแรก นอนไม่หลับ บวดหลัง นอนหลังแต่พื้นไม่ได้เลย ผม
จึงหาภิกษุมาสูบเพื่อระงับความเจ็บ ได้มาจากเพื่อนในหมู่บ้าน แต่ทางบ้านไม่รู้ว่ามีผมเสพ
ทั้งที่เขาก็จับตาอยู่ เวลาเสพกัญชาตาจะแดงบวม ก่อนเข้าบ้านต้องกินของเปรี้ยวไม่ให้
อาการออก บางทีกลับมาเขาก็หลับกันแล้วเลยไม่รู้ ช่วงนั้นผมเรียนที่วิทยาลัยชุมชนรา-
ธิวาสด้วยจนจบอนุปริญญาเมื่อปีที่แล้ว”

รอซาลีเข้าร่วมโครงการญาณันันันบารุตั้งแต่รุ่นแรกแต่ไม่สำเร็จ เขามาชนะใจตัว
เองได้เมื่อร่วมโครงการรุ่นที่ ๓ และได้กลายเป็นเฟืองตัวหนึ่งที่ช่วยผลักดันให้เฟือง
ตัวอื่นหมุนไปในทิศทางที่ถูกต้อง

“ผมเข้าร่วมโครงการเพราะได้รู้จักอาจารย์สุริยะและผู้ใหญ่ชวนให้มาเข้าอบรม
รุ่นแรก ตอนนั้นเขาใช้ชื่อว่ามาบ่าบัด คือกินยาแล้วให้อาเจียนออกมา ฟังดูรุนแรงจึงขอ
กลับ จนรุ่นที่ ๓ ผมกลับมาร่วมใหม่ อบรมที่คลองหอยโข่ง จ. สงขลา คราวนี้ทำได้สำเร็จ
เพราะทุกครั้งที่ได้กลิ่นกัญชา ผมจะพยายามสูดกับใจตัวเองตลอด จะนึกถึงแม่ตลอด ว่าแม่
มีพระคุณยิ่งใหญ่ต่อเรา นึกถึงความเจ็บปวดที่แม่ตลอดเรามา ทำให้ห้ามใจตัวเองได้”

ทุกวันนี้รอซาลีมีหน้าที่ประสานกับกลุ่มเสี่ยงในหมู่บ้านให้มาเข้าค่าย นอกจากนี้
เขายังสนับสนุนให้เด็กๆ ในชุมชนเล่นกีฬา ช่วยกันจัดตั้งทีมฟุตบอลมาแข่งขันกันเพื่อความ
สามัคคี สนุกสนาน และยังดึงให้เยาวชนห่างไกลยาเสพติดได้ จนทำให้ “ดุขงญอ” กลาย
เป็นชุมชนที่มีผู้เข้าร่วมโครงการเกือบหมดพื้นที่แล้ว

บนเส้นทางที่ไม่โดดเดี่ยว

“ถ้าใครมีความสามารถทางดนตรีเราก็สนับสนุนให้ตั้งวง จะได้มีโอกาสแสดงออก
และนำความสามารถมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ... หากเขาสามารถตั้งเป็นทีมฟุตบอลได้ก็จะมี
งบประมาณในการจัดการให้ มีการสร้างทีมและจัดการแข่งขันเป็นลึกระหว่างทีมต่างๆ ที่
เคยมาอบรม รวมถึงการสร้างงานและอาชีพให้เขาได้มีกำลังใจในการมีชีวิตและมองเห็น
อนาคต”

สุริยะ เล่าถึงหลากหลายกิจกรรมที่ส่งเสริมให้กับผู้เข้ารับการอบรมเพื่อให้ห่างไกล

จากยาเสพติด

แน่นอนว่า การทำงานเช่นนี้มิสามารถดำเนินการได้เพียงคนเดียว “ทีมงาน” และ “ผู้สนับสนุน” เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง โดยเฉพาะทีมงานและผู้สนับสนุนที่เป็น “คนในพื้นที่” ดังที่สุริยกกล่าวไว้ว่า

“เรื่องนี้ทำคนเดียวไม่ได้ ผมเป็นคนที่อื่น ไม่มีตำแหน่ง มาทำด้วยแรงศรัทธา ต้องอาศัยชาวบ้านและสื่อ ร่วมกันรับผิดชอบ ทุกคนต้องเสียสละไม่เป็นพวกใคร... ผมพูดกับทีมงานเสมอว่า ขอให้องค์กรของเราเหมือนสวิสเซอร์แลนด์ ทั่วโลกเอาเงินมาฝากที่สวิสเพราะผู้คนเขาเชื่อถือ เชื่อตรง ไว้วางใจได้ กษัตริย์และราชวงศ์ยุโรป แม้แต่พระสันตะปาปาและผู้นำทั่วโลก ต่างก็จ้างทหารสวิสเป็นผู้อารักขา เราทำงานและมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการที่สุด”

สำหรับการนำเยาวชนในพื้นที่มาเข้าโครงการ ทูตสันติภาพซึ่งเป็นคนในพื้นที่จะเป็นผู้เข้าไปพูดคุยกับชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านยินดียิ่งร่วมมือ เพราะบางบ้านก็ไม่ว่าจะทำอย่างไรกับการติดยาของลูกหลาน แต่ก็ไม่วางใจภาครัฐ เพราะกลัวว่าจะเอาลูกหลานไปสอบสวน หรือระหว่างอบรมอาจถูกลอบทำร้ายจากผู้ไม่หวังดี เมื่อมีทูตสันติภาพเข้ามาบอก พวกเขาจึงมั่นใจมากขึ้นว่า โครงการนี้เป็นการดึงเยาวชนผู้หลงผิดออกมาสู่แสงสว่างอย่างแท้จริง

“กลุ่มทูตสันติภาพไม่ใช่ทหาร ตำรวจ แต่เป็นผู้นำในพื้นที่ที่การันตีได้ว่าไม่ได้มาหลอกไปสอบสวน การแก้ปัญหาที่ดีที่สุดต้องให้เขาแก้กันเอง อย่าทำให้เขาเป็นเรา ต้องให้เขาเป็นเขา สิ่งไหนไม่ดีเขาจะบอกกันเอง ให้เขามากันเอง ไม่มีรถทหารหรือรถอะไรไปรับมาด้วยใจและเจตนาที่ดี เพราะสิ่งที่เขาได้กลับไปคือความรู้และความจริง”

สัญญา หน้าที่ และความหวัง

สัญลักษณ์ของโครงการญาลันนันบารู มีดาวเดือนที่ชาวมุสลิมคุ้นเคยและถือเป็นสัญลักษณ์ของศาสนาอิสลามเป็นองค์ประกอบอยู่ โดยมีกะบะฮ์ ซึ่งโดยปกติจะคลุมผ้าสีดำไว้ แต่ในสัญลักษณ์ใช้เป็นกะบะฮ์เปิดม่าน มีแนวอิฐเกาะกันเหนียวแน่น สื่อความถึงเยาวชนที่อบรมแล้วพร้อมเปิดม่านเดินทางกลับมาสู่ความเป็นคนดี ลูกศรที่ชี้ตรงพุ่งเป็นเส้นทาง หมายถึงเมื่อต้องการขับไล่ความมืดก็ต้องมีแสงสว่าง คนที่ซุ่มรอจะดึงคนที่อยู่ในมุมมืดออกมา ส่วนภาพด้านหลังที่เป็นถนนโค้ง คือทางสายใหม่ ที่เตรียมความพร้อมให้กับผู้คน ก่อนที่พวกเขาจะออกไปเดินบนเส้นตรง ซึ่งหมายถึงเส้นทางที่ถูกต้องต่อไป

อับดุลคาริมัน ปูเต๊ะ เด็กหนุ่มวัย ๑๙ แห่งบ้านกาเต๊ะ ต. ดុងญอ คือหนึ่งในเยาวชนที่พร้อมเปิดม่าน เดินทางไปสู่ความถูกต้อง เขาเล่าว่า หมู่บ้านของเขามีคนติดยาถึงร้อยละ ๖๐ ที่หางายคือใบกระท่อม หากได้ตามริมแม่น้ำ แม้แต่เด็กเล็กๆ ก็ไปหาและนำมาขายสาเหตุที่ทำให้ชาวบ้านติดยามาจากปัญหาว่างงานซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของชุมชน

หน้าบรรทัดที่ ๑๒ สร้างกาสะปา เสรหมุกกาชาฮ์รา ๒

เขารู้สึกดีใจที่ได้เข้าร่วมโครงการ จึงได้รู้ถึงโทษภัยของยาเสพติด เมื่อกลับไปยังหมู่บ้านเขาจะไปชวนเพื่อนๆ ให้เลิกยาให้ได้ เหมือนที่ตัวเขาได้ให้สัญญาณกับตัวเองไว้ว่า “ผมจะเลิกยาเสพติดทุกอย่าง”

พ.อ. สุวรรณ เจริญฉาย หัวหน้าสำนักงานศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้รับผิดชอบร่วมของโครงการฯ กล่าวว่า

“การทำงานขณะนี้จะชนะได้ก็ด้วยมวลชน...การสร้างงานมวลชนต้องสร้างกระบวนการทางความคิดตั้งแต่เด็ก ต้องมีจุดยืน หลักการ และผลประโยชน์ร่วมกัน ราชการจะเป็นเพียงตัวเสริมให้ไปสู่เป้าหมายได้เร็วขึ้น ยุทธศาสตร์คือ ต้องให้ชุมชนมีความคิดต่อเนื่อง แม้เจ้าหน้าที่จะเปลี่ยนหรือย้ายไป ชุมชนก็ต้องทำงานกันต่อไปได้ถ้าเขามีเป้าหมายชัดเจน โครงการนี้มุ่งช่วยเหลือเยาวชนที่หลงผิดไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นกลุ่มเสี่ยงที่ถูกละทิ้งจากสังคม เพียงนิดเดียวพวกเขาอาจจะงูไม่กลับ เมื่อเขาเลิกยุ่งกับยาเสพติดได้จึงจัดเป็นเยาวชนรักษ์ถิ่น มีสำนึกรักท้องถิ่น ไม่ทำความเดือดร้อนแก่ตัวเองและสังคม เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่ชุมชนทำเองได้ ผมมองว่าเรื่องยาเสพติดเป็นเรื่องหนึ่งที่ต้องดูแล ไม่ค่อยมีใครมาทำ ในคัมภีร์อัลกุรอานบอกว่า หลงใหลหมาย เด็กกำพร้า สังคมต้องรีบช่วยเหลือดูแล แต่เด็กที่ติดยาเสพติดสังคมไม่ค่อยให้ออกาส บางครั้งครอบครัวก็ไม่เอาใจใส่ อยากให้พวกเขาได้มีโอกาสดังๆ ในสังคม”

“โครงการนี้จะทำไปเรื่อยๆ โดยมีคุณงูเหมือนเป็นพื้นที่นำร่อง สิ่งที่กำลังทำอยู่ผมเป็นแค่ตัวเชื่อม มีทีมงานที่เป็นคนในพื้นที่ทำงาน โครงการต่อไปจะเป็นการอบรมที่ศูนย์จริยธรรมและเศรษฐกิจพอเพียงที่กำลังก่อสร้างที่คุณงู ... ผมว่าอีกไม่เกิน ๓ ปี นับจากนี้ อาการที่เป็นอยู่จะดีขึ้น การใช้กำลังไม่ใช้การต่อสู้ที่ชนะเด็ดขาด การต่อสู้ด้วยสันติวิธีและสันติภาพที่ใช้มันสมองเป็นการชนะที่แท้จริง”

คำทักทายของสุริยะ ตะวันฉาย บ่งบอกถึงความหวังในการช่วยเหลือสังคมชายแดนใต้ให้กลับคืนสู่สันติ

...อยากบอกว่าฉันเสียใจ จุดฉันให้หันรอกเสียที

อยากมีชีวิตใหม่ ไม่อยากให้มองเป็นตัวปัญหา

ไม่เคยต้องการเป็นคนเลว อยากขอแก้ตัวใหม่...

เสียงปรบมือพร้อมเสียงร้องตามเนื้อเพลง แสดงถึงความต้องการมีชีวิตใหม่ของทุกคนที่เข้าร่วมโครงการ เป็นความตั้งใจจริงที่อยากหลุดพ้นจากวังวนของยาเสพติดที่คอยทำลายชีวิตพวกเขา

กำลังใจและการให้ออกาสจากครอบครัวและสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้พวกเขาได้เริ่มต้นชีวิตใหม่ ก้าวเดินไปสู่อนาคตที่สดใส บนเส้นทางสายใหม่ ที่ไม่มีผู้หลงผิดอีกต่อไป

พ.อ. สุวรรณ เจริญฉาย

๒

ฝันสุดท้าย กับเพื่อนร่วมทาง

“ความฝันสุดท้ายของผมก่อนที่จะตายจากโลกนี้ก็คือ จะทำให้ผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังทุกคนเป็นครู เป็นตัวอย่างให้สังคมเห็นว่า ผู้ป่วยต้องมีส่วนร่วมในการดูแลตัวเอง และเพื่อนๆ ไม่มองมือองเท้า ต้องหาความรู้เพื่อดูแลตัวเอง ไม่เป็นภาระของครอบครัว และสังคม สิ่งสำคัญที่สุดก็คือ จะทำอะไรไม่ให้คนก้าวเดินตามเรามาด้วยการเป็นโรคไตวายเรื้อรัง เราตั้งใจว่าจะใช้ประสบการณ์ของเราสอนให้คนป้องกันตัวเอง เพื่อที่จะได้ไม่เป็นโรคไตวายแบบพวกเรา เพราะทางสายนี้ มันช่างทุกข์ทรมานเหลือเกิน”

เมื่อชัดเจนในความฝัน สุบิล นกสกุล จึงมุ่งมั่นก้าวเดินบนเส้นทางสุฝัน

แม้ว่าหนทางนี้จะยากลำบาก แต่สำหรับผู้ที่ต้องเข้ารับการฟอกไตสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง ครั้งละไม่ต่ำกว่า ๕ ชั่วโมง มาตลอด ๑๕ ปี เช่นเขา ... มันคงไม่มีอะไรยาก จนเป็นไปได้ ทรายที่ “ใจ” ยังพร้อมจะ “สู้” ต่อไป

ไตวาย ... ใจ(ไม่)วาย

สุบิล ผู้รับหมาก่อสร้างวัยกว่า ๕๐ ปี อาจโชคดีที่เป็นคนมองโลกในแง่ดี และมีอาชีพที่มั่นคงพอที่จะหาเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในการฟอกไตได้อย่างไม่ขัดสน แม้บางครั้งเขาจะรู้สึก “น้อยใจ” คนในครอบครัวอยู่บ้าง แต่เขาก็สามารถทำ “ความเข้าใจ” กับความคิด ความรู้สึก และภาระหน้าที่ของแต่ละคนได้เป็นอย่างดี จนเป็นที่มาให้เกิดความเข้าใจในภาระหน้าที่ของตนเองด้วยเช่นกัน เขาพยายามทำทุกอย่างที่ควรทำและทำได้ด้วยตัวเองให้มากที่สุด เพื่อจะไม่เป็นภาระของครอบครัว

เมื่อ สุบิล ยอมรับได้ว่า ภาวะความเจ็บป่วยได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของเขาไปแล้ว และเขาจะต้องอยู่ร่วมกับมันให้ได้ เขาจึงไม่เคยคิดทำร้ายตัวเองหรือฆ่าตัวตาย แม้ในบางครั้งจะทุกข์ทรมานเป็นหนักหนาก็ตาม ซ้ำยังกลายเป็นผู้ช่วยปลอบใจเพื่อนผู้ป่วยอีกหลายคนที่เขามีโอกาสได้พบเจอระหว่างการไปฟอกไตที่มูลนิธิโรคไตแห่งประเทศไทย สถานที่ซึ่งสุบิลเรียกว่า “ที่ซุบชีวิต” ทั้งทางกายและใจของเขา

ในด้านของชีวิตทางกาย การมาฟอกไตที่นี่ ทำให้สุบิลสามารถมีชีวิตอยู่ต่อมาได้กว่า ๑๕ ปีแล้ว นับแต่รู้ตัวว่าเป็นโรคไตวาย แต่ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น คือการได้ซุบชีวิตทางใจ ได้เรียนรู้ที่จะเปิดใจให้กว้าง และพร้อมช่วยเหลือผู้อื่น แม้ว่าตนเองจะอยู่ในสถานะของผู้ป่วยก็ตาม ณ สถานที่แห่งนี้ สุบิลได้เริ่มต้นบทบาทของการเป็น “ผู้ให้กำลังใจ” หลังจากสังเกตเห็นว่า ทุกครั้งที่ไปฟอกไต เขาจะเห็นผู้ป่วยที่มารอฟอกไตส่วนใหญ่ต่างคนต่างแยกตัวอยู่กันอย่างโดดเดี่ยว เขาจึงเริ่มต้นเข้าไปพูดคุยทำความรู้จัก สร้างความคุ้นเคย และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดูแลตัวเอง จนทำให้เริ่มสนิทกับผู้ป่วยหลายคนและเริ่มเกิดเป็นกลุ่มผู้ป่วยที่คอยให้กำลังใจและดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

“ไม่ต้องไปคิดโศกน้ำตายนะครับ เสียเวลาเดินทาง ผู้ป่วยโรคไตอย่างเรา แค่
ดื่มน้ำเข้าไปมากๆ เดียวน้ำก็ท่วมปอดตายแล้วครับ”

ถ้อยคำให้กำลังใจในแบบฉบับของสุบิลซึ่งอยู่บนพื้นฐานความจริงสำหรับคน
เป็นโรคไต เรียกรอยยิ้มและเสียงหัวเราะจากผู้ป่วยได้หลายคน พร้อมกันนั้นก็ทำให้
หลายคนปลดปล่อยตัวเองจากการจมอยู่ในวังแห่งความทุกข์ มาสู่การเป็นผู้ให้... อย่าง
น้อย ก็คือการให้กำลังใจผู้ป่วยรายอื่นๆ ให้ตระหนักว่า แม้พวกเขาจะเป็นผู้ป่วยไตวาย
แต่จิตใจของเขาก็ไม่จำเป็นต้องว้าวุ่นไปจากความทุกข์และการห่วงใยผู้อื่น

เพื่อความเข้าใจ

ก่อนจะไปดูว่า จิตใจอันไม่ย่อท้อไปจากความหวังและกำลังใจของเหล่าผู้ป่วย
โรคไตวาย ได้ก่อเกิดเป็นพลังสร้างสรรค์ ที่นำ “โอกาส” และ “ความสุข” มาสู่ผู้ป่วย
จำนวนมากอย่างไรบ้าง ... เราควรจะได้ไปทำความเข้าใจกับ “อาการ” และ “ความทุกข์”
ของพวกเขากันก่อน

ป้าพรศิลป์คือหนึ่งในผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังที่คิดว่าชีวิตตัวเองจบสิ้นลงแล้วเมื่อ
หมอบอกว่าเป็นโรคไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย และถ้าจะต่อลมหายใจก็ต้องฟอกไต
สัปดาห์ละ ๒-๓ ครั้ง ค่าใช้จ่ายครั้งละประมาณ ๒,๐๐๐ บาท นั้นหมายความว่า การฟอกไต
แต่ละครั้งต้องจ่ายเงินมากกว่าค่าใช้จ่ายของครอบครัวทั้งเดือนเลยทีเดียว ที่หุดหุ่ยกว่า
คือต้องรออีก ๑ ปี ถึงจะได้ฟอกไตในโรงพยาบาลของรัฐ ลูกสาวและลูกเขยจึงพาแม่
มาฟอกไตที่กรุงเทพฯ ป้าพรศิลป์ จึงจำใจต้องย้ายถิ่น

ฐานจากต่างจังหวัดที่คุ้นเคยมาอยู่ในเมืองใหญ่
ด้วยความลำบาก เพื่อแลกกับการมีชีวิตอยู่เป็น
ร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกหลานต่อไป

สำหรับ ลุงวิเชียร ตรียมงคลกุล เมื่อ
หมอบอกว่า ป่วยเป็นโรคไตวายเรื้อรัง ก็แทบไม่
อยากเชื่อว่าโลกจะโหดร้ายกับเขาขนาดนี้
เพราะเขาเป็นหัวหน้าครอบครัวมีอาชีพ
ขายกล้วยเดี่ยว มีรายได้พอใช้ไปวันๆ เท่า
นั้น และลูกก็ยังเรียนอยู่แค่ชั้นมัธยมต้น
อย่างไรก็ตามแต่ค่าฟอกเลือด ถึงเวลาเปิดเทอม
ที่ไรต้องเหนียวสายตัวแทบขาด แต่ถึง
อย่างไรก็ต้องสู้ เพราะถ้าครอบครัวขาด
เสาหลักของบ้านไปแล้วลูกเมียจะกิน
อยู่อย่างไร

ไตวาย คือโรคที่เกิดกับไต อวัยวะสำคัญซึ่งทำหน้าที่เป็น “ตัวกรองของเสีย” ภายในร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นเลือดที่ปนเปื้อนของเสียและสารเคมี ตลอดจนน้ำหรือเกลือแร่ต่างๆ ที่มีปริมาณสูงเกินความต้องการของร่างกาย ทั้งที่ได้รับจากภายนอกผ่านการกิน สัมผัส หรือหายใจ และที่เกิดจากกระบวนการสังเคราะห์ภายในร่างกายของเราเอง ส่วนจะถูกส่งผ่านเข้าสู่ไตเพื่อให้ไตกรองของเสียออก แล้วลำเลียงไปที่ทิ้งในรูปของปัสสาวะ ส่วนเลือดที่ผ่านการ “กรอง” แล้ว ก็จะหมุนเวียนกลับเข้าไปเลี้ยงร่างกายใหม่ เป็นกระบวนการจัดการของเสียของร่างกายที่เป็นไปตามธรรมชาติ หากว่าวันใดวันหนึ่ง “ไต” เกิดขาดประสิทธิภาพในการทำงานจนไม่สามารถทำหน้าที่ตามปกติได้อีก นั่นก็คือภาวะไตวาย อันจะนำมาสู่การคั่งของน้ำ เกลือแร่ และของเสียต่างๆ ซึ่งจะทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตในที่สุด

ไตวาย เป็นโรคที่ไม่มีทางรักษาให้หายขาดได้ แต่สามารถ “ต่ออายุ” ได้ด้วยการฟอกไตอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับกำลังทรัพย์ที่ผู้ป่วยมีด้วย เพราะค่าใช้จ่ายในการฟอกไตและรักษาโรคไตวายมีมูลค่าไม่ต่ำกว่าเดือนละ ๒๐,๐๐๐ บาท ที่สำคัญคือเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่มีวันสิ้นสุด トラบเท่าที่ผู้ป่วยยังต้องการมีชีวิตอยู่ต่อไป

โรคไตวายเรื้อรัง จึงส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของผู้ป่วยและครอบครัว เพราะการรักษาที่มีค่าใช้จ่ายสูง ทำให้ผู้ป่วยหลายรายที่เคยมีฐานะความเป็นอยู่ดีต้องขัดสนมากขึ้นในระยะเวลาไม่นาน ยิ่งไม่ต้องกล่าวถึงผู้ป่วยซึ่งมีฐานะปานกลางหรือยากจนที่ต้องตกอยู่ในสภาพที่เรียกได้ว่า “แสนสาหัส” ผู้ป่วยจำนวนไม่น้อยจึงถูกปฏิเสธความช่วยเหลือจากครอบครัวและคนรอบข้าง เพราะกลัวจะต้องช่วยเหลือกันไม่มีวันจบสิ้น

ขณะเดียวกันผู้ป่วยโรคไตจำนวนมากก็ต้องประสบกับปัญหาหน้าที่การงาน เพราะอาการเจ็บป่วยทำให้ไม่สามารถทำงานหนักได้เหมือนเดิม และยังต้องไปฟอกเลือด สัปดาห์ละ ๒-๓ ครั้ง ไม่รวมถึงการไปพบหมอเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง หลายคนต้องลาออกจากงาน อีกจำนวนไม่น้อยไม่สามารถสมัครงานที่ไหนได้อีก บางคนมีอาชีพค้าขายก็ถูกรังเกียจจากลูกค้าที่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าโรคไตเป็นโรคติดต่อ สิ่งเหล่านี้ยิ่งเป็นการปิดกั้นหนทางทำมาหากินของผู้ป่วยที่ต้องหาเงินมาจ่ายค่ารักษาตนเอง

สภาพการณ์ดังกล่าวมีผลกระทบอย่างยิ่งต่อภาวะจิตใจของผู้ป่วยที่มักหดหู่หมองเศร้า ผู้ป่วยโรคไตส่วนใหญ่จึงอยู่กับความป่วยไข้ของตนเองอย่างเงียบๆ ไม่สูงส่งกับใคร ต่างคนต่างอยู่และหมกมุ่นครุ่นคิดแต่เรื่องปัญหาสุขภาพและการเงินของตนเอง มีจำนวนไม่น้อยที่กลายเป็นคนเห็นแก่ตัวโดยไม่ตั้งใจ

หนึ่งเทียนเล่มน้อย สุร้อยแรงเทียนสว่างไสว

สุบิลและเพื่อน “ร่วมโรค” จากหลากหลายอาชีพ บางคนทำงานบริษัท บ้างเป็น

แม่บ้าน แม่ค้า ชาวไร่ ชาวนา หรือ
คนขับรถรับจ้างที่สนิทสนมกันมาก
ขึ้นจากการมาพบเจอกันในวันพอก
โต จึงเริ่มมีความคิดที่จะรวมตัวกัน
เพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่จะเป็นประโยชน์
ต่อผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังคนอื่นๆ

การรวมกลุ่มครั้งนี้พวกเขา
เรียกว่า “ชมรมเพื่อนโรคไต” และมี
เจตนาารมณ์ที่จะส่งเสริมดูแลซึ่งกันและกัน
ทั้งสภาพจิตใจของผู้ป่วยและครอบครัว
หรือคนรอบข้าง ตลอดจนจนสร้างให้เป็น
ศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนความรู้และ
ประสบการณ์เกี่ยวกับโรคไต รวมไปถึง
ส่งเสริมดูแลผู้ป่วยโรคไตให้มีความเป็น
อยู่ที่ดี มีงานทำ สามารถช่วยเหลือตนเองและได้รับการยอมรับจากสังคม

พวกเขาวาดฝันร่วมกันไว้ว่า สักวันหนึ่งผู้ป่วยโรคไตทั่วประเทศจะสามารถผสนา
พลังเพื่อทำสิ่งดีๆ ร่วมกันได้ ซึ่งดูเหมือนฝันนั้นจะเป็นจริงขึ้นทุกที เพราะยิ่งนานวัน
นอกจากจะมีผู้ป่วยโรคไตเข้ามารวมเป็นพลังสานฝันมากขึ้นแล้ว ยังมีอีกหลายกลุ่ม หลาย
องค์กร มาร่วมผนึกกำลังสร้างฝันให้แข็งแกร่งขึ้นเรื่อยๆ

“เราได้รับการสนับสนุนจากหลายๆ ฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานหลักประกัน
สุขภาพแห่งชาติ ชมรมพยาบาลโรคไต รวมทั้งมูลนิธิโรคไตแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นที่
รวมตัวก่อตั้งของพวกเรา นอกจากนี้ ทางกลุ่มโรคเอดส์และกลุ่มเพื่อนมะเร็ง พותרาบ
ข่าวก็เข้ามาให้คำแนะนำในฐานะที่รวมกลุ่มกันจัดตั้งมาก่อน ทำให้เราทำงานได้ง่ายขึ้น
มาก ตอนนี้มีสมาชิกพันกว่าคนแล้ว อยากให้ผู้ป่วยโรคไตทั่วประเทศประสานเข้ามาอีก
แต่คนปกติที่ไม่เป็นโรคไตก็สามารถเข้ามาร่วมกลุ่มได้เหมือนกัน เรารับสมัครคนไม่เพียง
ด้วย จะได้ช่วยกันทำประโยชน์ให้สังคม”

สุบิล ในฐานะผู้ได้รับเลือกให้เป็น “ประธานชมรมเพื่อนโรคไต” คนแรก กล่าว
เชิญชวน

ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจของสุบิลและคณะกรรมการชมรมเพื่อนโรคไตทุกคน
ตลอดจนการสนับสนุนจากเครือข่ายผู้ป่วยโรคเอดส์และมะเร็ง ในการที่จะขอสิทธิให้
โรคไตวายเรื้อรังเข้าไปอยู่ในชุดสิทธิประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ในที่สุดคณะรัฐมนตรีก็
อนุมัติสิทธิดังกล่าว เมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๕๐ หลังจากนั้นเป็นต้นมาก็ดูเหมือนว่า
ความเหน็ดเหนื่อยอันยาวนานจากการเรียกร้องสิทธิได้หายไปราวพลิดทิ้ง

“อย่างน้อยที่สุด ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังก็ไม่ต้องขายที่ ขายนา ขายบ้าน เพื่อซื้อชีวิตของตนเองอีก”

สุบิล กล่าวอย่างภาคภูมิใจ พร้อมกับประกาศเจตนารมณ์ต่อสังคมว่า

“เป้าหมายต่อไปของชมรมเพื่อนโรคไตคือการขยายเครือข่ายไปสู่ต่างจังหวัด ทุกจังหวัด เพื่อให้ผู้ป่วยโรคไตได้มีส่วนร่วมในการดูแลกันและกัน และช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการให้บริการด้วย เพราะผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังเป็นโรคที่ต้องดูแลรักษาระยะยาวนานจนกว่าจะตายจากกันไป ฉะนั้นผู้ป่วยและญาติต้องมีความรู้ในการดูแลตัวเองอย่างถูกต้อง เพื่อลดภาระของคุณหมอ คุณพยาบาลซึ่งมีงานล้นมืออยู่แล้ว”

นอกจากสุบิลแล้ว ผู้ป่วยอีกหลายๆ คน ซึ่งส่วนใหญ่เข้าร่วมเป็นกรรมการของชมรมฯ ล้วนมีสุขภาพจิต และมุมมองต่อชีวิตที่ดี ซึ่งสะท้อนผลดีกลับมาสู่สุขภาพร่างกายของพวกเขาอย่างเห็นได้ชัด หากไม่บอกก็แทบจะไม่ทราบเลยว่า พวกเขาเหล่านี้คือผู้ป่วยที่กำลังเผชิญอยู่กับภาวะไตวายเรื้อรัง

วันใหม่ ก็ไม่ไกลเกินฝัน

ปัจจุบันมีผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังจำนวนไม่น้อยที่เข้มแข็ง มีกำลังใจดีและพร้อมที่จะยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตนเอง แต่ขณะเดียวกันก็ยังมีผู้ป่วยโรคนี้อีกจำนวนมากที่ขาดแคลนทั้งความรู้และโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ขาดกำลังใจ” อันเป็นเสมือนยาวิเศษสำหรับผู้เจ็บป่วย

เสียงสุบิลกำลังพูดคุยกับเพื่อนผู้ป่วยดังแว่วมา...

“...อย่าคิดว่าเราไตวายสิครับ เราแค่ป่วยเพราะไตเราเสียต่างหาก แต่มือเท้าเรายังดีนะ จำที่ปู่เย็นพูดได้ไหม หอยมันไม่มีมือมีตีนมันยังหากินได้ นี่เราแค่ไตเสีย ดีกว่าหอยตั้งเยอะ...” ตามมาด้วยเสียงฮาของเพื่อนผู้ป่วยที่เห็นด้วย...

เราขอร่วมหวังว่า “ชมรมเพื่อนโรคไต” จะเป็นดังเปลวแสงจากเทียนเล่มเล็ก ที่ช่วยขจัดไล่ความมืดและความทุกข์ให้หายไปจากชีวิตของผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรัง และเมื่อวันหนึ่งที่เทียนหลายร้อยหลายพันเล่มส่องแสงสว่างพร้อมเพรียงกัน ผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังที่เคยคิดว่าตนเองเป็นภาระของครอบครัวและสังคม จะกลับมาเข้มแข็งและตระหนักว่า พวกเขาคือหนึ่งชีวิตที่ยังมีลมหายใจ ยังสามารถทำงานและสร้างสรรค์สิ่งอันเป็นประโยชน์ให้กับตนเองและผู้อื่นได้อีกมากมาย

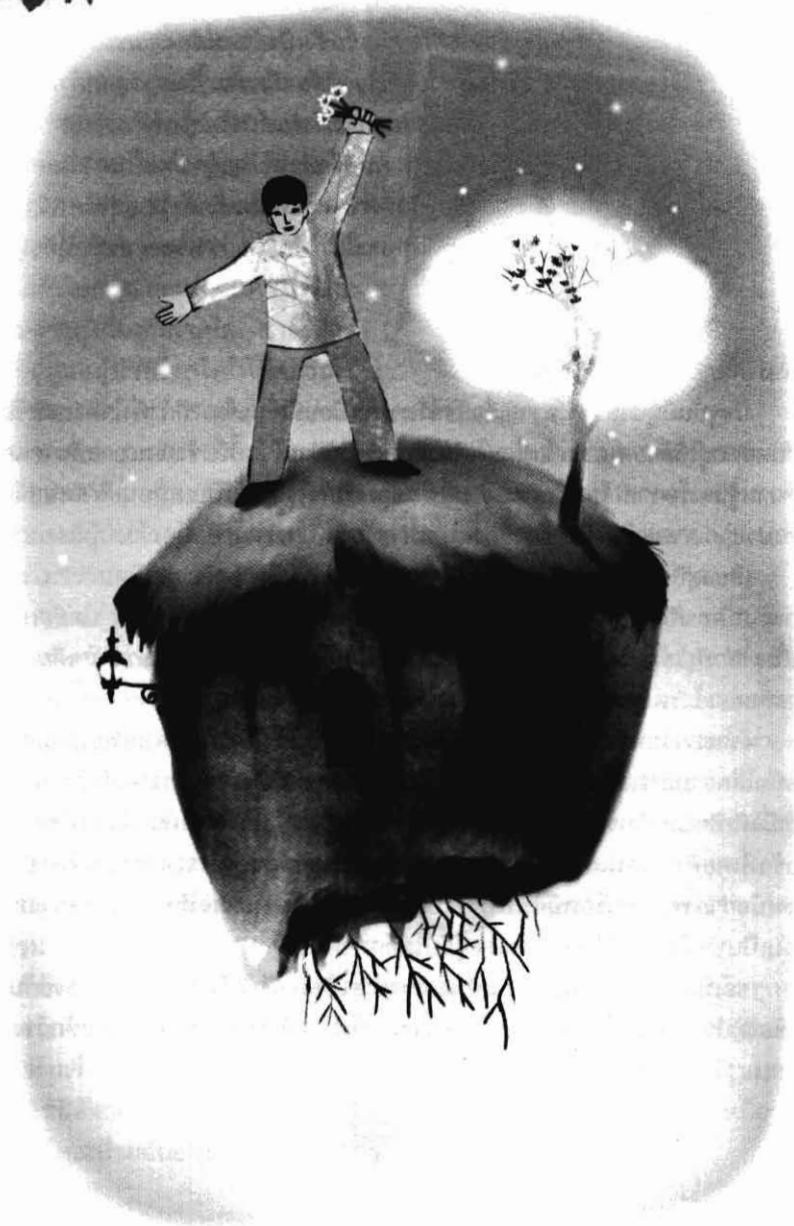
ขอเพียงเริ่มจากวันนี้... วันที่พวกเขาช่วยเป็นกำลังใจให้กันและกัน ช่วยกันเปิดโลกของผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังให้กว้างขวางออกไป พร้อมกับเปิดใจทุกดวงให้กว้างตามไปด้วย...

๓

เพื่อนเอ๋ย

เราจะก้าวไปพร้อมกัน

ลำน้ำในพื้นที่ที่ไหลคดเคี้ยวไปมา ทำให้ดินแดนแห่งนี้ได้ชื่อว่า “ตำบลบางคู” ว่ากันว่า แม้อำน้ำจะคดเคี้ยว แต่ผู้คนในตำบลล้วนชื่อตรง ดังคำกล่าวที่สืบเนื่องกันมาแต่บรรพบุรุษว่า

บางคูมีมานานโบราณว่า...ได้เอาคลองน้ำไขมาตั้งชื่อ
ลำคลองน้ำนั้นไว้...คล้ายเขากระบือ
แต่ผู้คนใจซื่อ...ไม่คดตามเหมือนนามคลอง

และเรื่องราวของบางคูที่จะเล่าชานต่อจากนี้ ยิ่งเป็นบทพิสูจน์ว่า คนที่นั่นนอกจากใจจะไม่คดแล้ว ยังเป็นคนจริงใจและจริงจังกับการพัฒนาท้องถิ่นและสุขภาพของประชาชนอีกด้วย

มองอดีต เห็นปัจจุบัน

ในอดีตตำบลบางคู อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี เป็นพื้นที่ราบลุ่มที่มีความอุดมสมบูรณ์มากในเรื่องของการทำมาหากิน เข้ากับลักษณะที่ว่า ในน้ำมีปลาในนามีข้าว การคมนาคมของคนในพื้นที่อาศัยแม่น้ำลพบุรีและคลองบางคูเป็นหลัก แต่ละบ้านต่างมีเรือสำหรับเดินทางไปทำธุระและไปมาหาสู่กัน ด้วยภูมิประเทศเช่นนี้จึงเหมาะแก่การทำเกษตรอาชีพเกษตรกรจึงเป็นอาชีพหลักของชาวบางคูมาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

วันนี้ ตำบลบางคู มีทั้งหมด ๑๕ หมู่บ้าน ยังถือเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์แม้ว่าจะไม่มากมายเท่าในอดีต นอกจากจะมีแม่น้ำลพบุรีไหลผ่านแล้ว ในชุมชนยังมีหนองน้ำขนาดใหญ่คือ หนองน้ำพนและคลองส่งน้ำชลประทานด้วย ที่ต่างไปจากเดิมก็คือ การคมนาคมทางน้ำที่ลดน้อยลงเพราะแม่น้ำตื้นเขิน และผู้คนส่วนใหญ่ต่างก็หันไปใช้เส้นทางถนนแทน โดยเฉพาะถนนสายหลักอย่างทางหลวงหมายเลข ๓๑๑ และถนนสายรองอันได้แก่ ถนนปรีชาชลบาล แต่ถึงกระนั้น ประชาชนส่วนใหญ่ก็ยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรม และยังได้อาศัยลำน้ำทั้งในส่วนของแม่น้ำลพบุรี คลองบางคู และคลองชลประทาน มาช่วยสร้างประโยชน์และช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้กับพื้นที่การเกษตรในชุมชน

ความพร้อมของภูมิประเทศ และประสพการณ์ในฐานะเกษตรกรที่สืบทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ทำให้ชาวบางคูเป็นผู้ที่มีความสามารถแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรที่เกิดขึ้นในชุมชนได้เป็นอย่างดี

ดังเช่นเมื่อหลายปีก่อน พื้นที่ปลูกข้าวแถบจังหวัดลพบุรีและภาคกลางอีกหลายจังหวัด มีปัญหาข้าววัชพืช ข้าวตืด ข้าวแดง ระบาดแย่งอาหารต้นข้าว ทำให้ต้นข้าวแคระแกรน เกษตรกรแทบจะไม่ได้รับผลผลิตเลย ในครั้งนั้นหน่วยงานภาครัฐต้องเร่งหาทางป้องกันและให้ความรู้กับประชาชน

แต่ที่บ้านหม้อ หมู่ ๑๕ ตำบลบางคู อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี ผู้ใหญ่บ้าน คนอง เอมณยา เกษตรกรที่เคยประสบปัญหาข้าววัชพืชระบาดมาก่อน ได้ริเริ่มทำเมล็ดพันธุ์ข้าว

บริษัทที่ปลอดข้าววัชพืช โดยเริ่มจากการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวที่จะนำมาปลูก ต้องเป็นเมล็ดที่ไม่สืบแบบ ไม่มีร่องรอยของโรคและแมลงเข้าทำลาย ขณะที่แปลงปลูกจะใช้วิธีลอกให้ต้นวัชพืชเติบโตก่อนด้วยการสูบน้ำเข้าและออก คล้ายกับจะลงมือปลูกข้าว เมื่อต้นวัชพืชเติบโตขึ้นแล้วจึงใช้รถไถไถพรวนดินเป็นการทำลายวัชพืชและเพิ่มปุ๋ยในดินไปพร้อมๆ กัน จากนั้นค่อยลงมือปลูกข้าวและหมั่นสำรวจแปลงนาอยู่เสมอ จนช่วยลดปัญหาวัชพืช ข้าวติด ข้าวแดง ลงได้ แม้จะต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นราวไร่ละ ๕๐๐ บาท และทำให้ผลผลิตข้าวล่าช้าออกไปประมาณ ๑๕-๒๐ วัน แต่ก็ทำให้ได้ผลผลิตข้าวคุณภาพดีที่พ่อค้าคนกลางไม่กล้าตัดราคาจำหน่าย

ผู้ใหญ่บ้านคนองในอดีต คือกำนันคนองในปัจจุบัน ที่บุคลิกการเป็นผู้นำของเขาไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะเรื่องของการเกษตรเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการพัฒนาชุมชนและงานด้านสุขภาพด้วย

เมื่อผู้นำ คือเพื่อน

ภาวะผู้นำหรือการเป็นผู้นำนั้น ใ่ว่าทุกคนจะสามารถทำได้และเป็นที่ยอมรับของคนหมู่มากได้

แต่สำหรับชาวบ้านตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี “กำนันคนอง เอมดมยา” เป็นทั้ง “เพื่อน” และ “ผู้นำ” ที่พวกเขายอมรับนับถือได้อย่างสนิทใจ เพราะความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานเพื่อพัฒนาชุมชนอย่างจริงจังและผลงานที่ผ่านมา คือบทพิสูจน์สำคัญที่บอกเล่าตัวตนของกำนันหนุ่มแห่งบางคู ได้ดีเหนือกว่าคำกล่าวอื่นใด

กำนันคนองเป็นลูกคนโตของพี่น้อง และแม่สำราญ เอมดมยา มีพี่น้องทั้งหมด ๔ คน สมรสแล้วกับนางกนกพร เอมดมยา มีลูกสาว ๒ คน เขาได้เริ่มต้นทำงานเพื่อชุมชนด้วยตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านบ้านหม้อ หมู่ ๑๕ ตำบลบางคู เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ เขาทำงานเพื่อส่วนรวมโดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ แต่ดอกผลแห่งความตั้งใจนั้น ก็ทำให้เขาได้รับรางวัลผู้ใหญ่บ้านยอดเยี่ยม (แทนบทองค์) ในปี ๒๕๔๗ ก่อนจะได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งกำนันตำบลบางคูเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ปีต่อมา และอยู่ในตำแหน่งกำนันเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

นอกเหนือจากการเป็นผู้นำที่ชาวบ้านให้การยอมรับแล้ว ในฐานะเกษตรกรกำนันคนองยังได้รับรางวัลเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรดีเด่นประเภททำนา ประจำปี ๒๕๔๔ ด้วย และล่าสุดในปี ๒๕๕๑ ก็ได้รับประกาศเกียรติคุณโครงการเมืองไทยเมืองคนดี (ยกย่องเชิดชูเกียรติ)

สำหรับงานด้านสุขภาพ “กลุ่มรักสุขภาพตำบลบางคู” คือผลงานแรกที่ทำให้กำนัน

คนองมีกำลังใจที่จะขยายผลต่อยอดกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพอย่างต่อเนื่องผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน ซึ่งเป็นพื้นที่รวม "คนร่วมคิด" เป็นเวทีสำหรับการหา "มิตร" หา "เพื่อน" ของชาวชุมชน โดยมีกำนันคนองเป็นเพื่อนคนหนึ่งที่เคยทำหน้าที่ผู้นำ ชักชวนให้ชาวบ้านมาร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนเสนอความเห็นในการจัดเวทีแต่ละครั้ง

ทั้งนี้กลุ่มรักสุขภาพตำบลบางคูก่อเกิดขึ้นในช่วงต้นปี ๒๕๔๕ ภายหลังจากที่กำนันคนองมีโอกาสเข้าร่วมสัมมนาที่จังหวัดอุยยาพร้อมทั้งเครือข่ายรักสุขภาพทั่วประเทศจำนวนทั้งสิ้น ๑๓ จังหวัด กอปรกับความสนใจและเห็นความสำคัญว่า "สุขภาพเป็นเรื่องใกล้ตัวทุกคน" กำนันคนองจึงประสานงานและหารือกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและแกนนำชุมชน เพื่อรวมกลุ่มสร้างสุขภาพและขับเคลื่อนไปพร้อมๆ กัน โดยยึดหลัก "สร้างนำซ่อม" เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การสาธิตการออกกำลังกายให้กับชาวบ้าน จนก่อให้เกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มออกกำลังกายทั่วทั้งตำบล

แรงบันดาลใจ

ตุลาคม ๒๕๔๕ กำนันคนองมีโอกาสเดินทางไปศึกษาดูงานในพื้นที่ภาคใต้ พร้อมด้วยทีมงานของตำบลบางคู คือ พ.อ. วิเวก ชวีญมมงคล อาจารย์อุ้งนุ ชวีญมมงคล อาจารย์สุชา สมนึก อาจารย์ทองสุข สมนึก และคุณปิ่นทยา เจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลท่าม่วง

การไปดูงานในครั้งนั้น ทำให้กำนันได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและบทเรียนของชุมชนในแต่ละพื้นที่ จนเกิดเป็นแรงบันดาลใจที่จะนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชาวตำบลบางคู

กำนันคนองรู้สึกประทับใจกับการรวมกลุ่มกันของชาวบ้านตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช และตำบลเขาคราม อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ เป็นพิเศษ โดยเฉพาะที่ "ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนไม้เรียง" ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งก่อตั้งโดย ครูประยงค์ รณรงค์ ครูภูมิปัญญาไทยด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการเกษตรอุตสาหกรรมและการจัดการ ที่สำคัญคือสร้างความเข้มแข็งและสามัคคีให้แก่ชุมชน

รูปแบบการเรียนรู้ของศูนย์ศึกษาและพัฒนาแห่งนี้เป็นการสร้างอาชีพด้านการเกษตรให้กับสมาชิก โดยเน้นให้สมาชิกศึกษาและปฏิบัติให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของตนเอง เน้นกระบวนการเรียนรู้รอบด้าน

กำนันคนองได้เรียนรู้ว่าที่นี่คือศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนด้านเกษตรอุตสาหกรรมที่มีการจัดการเรียนรู้หลายด้าน อาทิ

เพื่อนอยู่...เราจะก้าวไปพร้อมกัน

ด้านการศึกษา เป็นศูนย์การเรียนรู้ระบบและตามอัธยาศัยในชุมชนที่ชาวบ้านร่วมกันกำหนดเรื่องที่อยู่อาศัย โดยมีการศึกษานอกโรงเรียนเป็นที่เลี้ยง ด้านเกษตรกรรมยั่งยืนและสิ่งแวดล้อม เกษตรกรตำบลไม้เรียงเป็นกลุ่มเกษตรกรรมตามโครงการของคณะกรรมการประสานงานพัฒนาตำบล โดยชาวบ้านจะเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง ด้านธุรกิจและอุตสาหกรรมชุมชน ด้านกองทุนชุมชนจัดให้มีธนาคารหมู่บ้านไม้เรียงและกองทุนชุมชน และด้านสาธารณสุขชุมชน ซึ่งมีทั้งชมรมแพทย์แผนไทย กลุ่มสมุนไพรเพื่อสุขภาพ โครงการสุขภาพชุมชนพึ่งตนเอง และศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน นอกจากนี้ยังถ่ายทอดความรู้โดยการสร้างผู้นำในชุมชนขึ้นมา เพื่อดูแลสมาชิกและทำงานในพื้นที่หมู่บ้านต่างๆ อย่างทั่วถึง ซึ่งเป็นการสร้างผู้นำรุ่นใหม่ให้มีจิตสำนึกในการทำงานเพื่อส่วนรวมต่อไป

เราจะก้าวไปพร้อมกัน

การเดินทางไปศึกษาดูงานในแต่ละครั้งของกำนันคนองและคณะ ได้จุดประกายแนวคิดใหม่ๆ ในการทำงานเพื่อพัฒนาชุมชนอยู่เสมอ โดยเฉพาะเจตนารมณ์ที่จะขับเคลื่อนงานด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่อง กำนันจึงนำประสบการณ์จากต่างพื้นที่มาปรับใช้ให้เหมาะสมและสร้างประโยชน์กับชาวบ้านตำบลบางคู

หลังกลับจากศึกษาดูงานที่ภาคใต้ กำนันคนองและทีมงานได้หารือร่วมกันถึงกิจกรรมด้านสุขภาพ ซึ่งต่างก็เห็นชอบและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการเป็นแกนนำ รวมคนมาร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจ โดยมีความโดดเด่นของการขับเคลื่อนอยู่ที่ “การได้ข้าราชการเกษียณ” มาร่วมเป็นแกนนำ

ความสำเร็จของการขับเคลื่อนของกลุ่มคงเกิดขึ้นไม่ได้ หากขาดความร่วมมือร่วมใจกันอย่างจริงจัง กอปรกับศักยภาพของทีมงานแกนนำ ทำให้กระบวนการทำงานมีระบบและเชื่อมโยงเครือข่ายกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง เช่น กลุ่มออกกำลังกาย โดยอาจารย์ทองซุบ สมนึก และธนาคารหมู่บ้านตามแนวพระราชดำริบ้านปากคลอง โดย พ.อ. วิเวก ขวัญมงคล

นอกจากนี้ยังมีเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในชุมชนเพื่อเรียนรู้ร่วมกัน เปิดกว้างให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดและทำสิ่งดีๆ ด้วยบรรยากาศฉันทันพี่น้องหรือเพื่อนที่พร้อมจะเติมเต็มความสุขให้แก่กัน โดยไม่จำกัดว่าต้องเป็นรูปแบบในห้องประชุมเท่านั้น ตลอดจนการเรียนรู้ที่จะสื่อสารเรื่องยากๆ

ให้ฟังแล้วเข้าใจได้ง่าย ที่สำคัญคือรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งทำให้คนบางคู่สามารถรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งต่อตนเองและผู้คนรอบข้างได้อย่างรวดเร็ว

การทำงานพัฒนาบนพื้นฐานความสุขของประชาชน ภายใต้หลักการมีส่วนร่วมของทุกคน ทั้งร่วมคิดและร่วมวางแผนในเวทีประชาคม ได้ก่อให้เกิดความสมัครสมานสามัคคีขึ้นภายในชุมชนตำบลบางคูอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด สิ่งเหล่านี้กลายมาเป็นวัฒนธรรมของงานพัฒนาชุมชนของตำบลบางคูที่โดดเด่น และเป็นที่มาของการประกาศนโยบาย “ตำบลสุขภาวะ” เป็นวาระของตำบลบางคูในเวลาต่อมา

จากที่เคยต้องไปศึกษาดูงานในพื้นที่อื่น ปัจจุบัน “ตำบลบางคู” คือศูนย์การเรียนรู้แห่งหนึ่งที่มีโอกาสต้อนรับกลุ่มองค์กรต่างๆ เข้ามาศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานพัฒนาชุมชนร่วมกันอยู่เสมอ ภายใต้การนำของกำนัน “คนอง เอมถมยา” ผู้ซึ่งเชื่อว่า ทุกคนสามารถพัฒนาศักยภาพได้ถ้ามีโอกาสได้เรียนรู้ การพัฒนาพลังและขีดความสามารถของชุมชนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ฉะนั้นเมื่อมีโอกาสก็ต้องเรียนรู้ที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม ซึ่งสิ่งเหล่านี้คือเข็มทิศที่นำตัวเขาและชุมชนมุ่งไปสู่เส้นทางของการเป็นผู้นำและชุมชนเครือข่ายสุขภาพที่สมบูรณ์แบบในท้ายที่สุด

มนุษย์สามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาสและได้เรียนรู้ เมื่อมีโอกาสพัฒนาเราต้องรู้จัก “การเข้าไปมีส่วนร่วม” สิ่งนี้น่าจะเป็นเข็มทิศ นำชุมชนและผู้คนไปสู่ความมีชีวิตชีวา และก้าวสู่การเป็นผู้นำเครือข่ายสุขภาพได้ เพราะการพัฒนาพลังและขีดความสามารถของชุมชน มีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตของบุคคล ชุมชน และรัฐ

พลังความคิด ความเป็นผู้นำ ความสามารถในการจัดการแก้ไข ปัญหา ฯลฯ เหล่านี้เป็นสิ่งซ่อนเร้นที่มีอยู่ในทุกคน สามารถนำออกมาใช้ได้ ถ้าได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

คนอง เอมถมยา
กำนันตำบลบางคู อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี

เพื่อนเอ๋ย...เราจะก้าวไปพร้อมกัน

เรื่องเล่าจากเสาให้

จะดีเพียงใดหากมี "ชุมชนหนึ่ง" ที่จะหันกลับมาใส่ใจ ห่วงใย และผูกพันกันมากขึ้น หลังจากที่ต่างคนต่างเคยใช้ชีวิตไปตามวิถีของตน รู้จักกันบ้าง ไม่รู้จักกันบ้าง และต่างก็ต้องเร่งรีบเพื่อให้ทันกับการทำงานและการดำรงชีวิตที่รวดเร็วมากขึ้นในแต่ละวัน เหมือนดังผู้คนในสังคมเมืองกึ่งชนบทที่มีอยู่ทั่วไปในประเทศไทย

แม้อาจจะยังไม่เท่ากับความสัมพันธ์สมผูกพันตามแบบสังคมชนบทในวันเก่า แต่อย่างน้อยก็คงจะเป็นจุดเริ่มต้นที่พอทำให้มีความหวังได้ว่า ... ความโดดเด่นเรียบง่ายแบบในท่ามกลางการอยู่ร่วมกันของผู้คนตามแบบฉบับสังคมเมือง และวิถีชีวิตที่อยู่ภายใต้ความรีบร้อนเร่งรัดในแทบทุกลมหายใจ อันเป็นที่มาของความเจ็บป่วยทั้งทางกายและทางใจ ... คงไม่อย่างกรายมาถึงชุมชนดังกล่าว

"ชุมชนวัดเสาให้ร่วมใจ" คือหนึ่งในชุมชนนั้น ที่มีเรื่องราวมาเล่าสู่กันฟัง

ต้นเหตุแห่งความเปลี่ยนแปลง

หากย้อนเวลาไปเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ชุมชนวัดเสาให้ร่วมใจ หมู่ ๔ เป็นเพียง ๑ ใน ๗ ชุมชนของตำบลเสาให้ อำเภอเสนาให้ จังหวัดสระบุรี ที่มีลักษณะกึ่งเมืองกึ่งชนบท สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการและทำงานในองค์กรรัฐวิสาหกิจ ระหว่างวันจะมีเพียงผู้สูงอายุและเด็กที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ดูเหมือนแต่ละคนต่างก็ใช้ชีวิตของตนไปเรื่อยๆ ตามวิถีและวันเวลาที่เปลี่ยนแปลงไปสู่ลักษณะของสังคมเมืองมากขึ้นทุกวันๆ

ความเปลี่ยนแปลงนี้ เป็นสิ่งที่ นายเช้า ทองแท้ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๔ วัดเสาให้ร่วมใจ

สังเกตเห็นได้ เขาจึงเกิดความคิดที่จะริเริ่มพัฒนาชุมชน

ในด้านต่างๆ ขึ้น โดยอาศัย "วาระอันเป็นมงคล" ที่

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จะทรงมี

พระชนมายุครบ ๗๒ พรรษาในปี ๒๕๔๗ เป็นจุดเริ่ม

ผู้ใหญ่บ้านชักชวนคณะกรรมการหมู่บ้าน

องค์กรท้องถิ่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และชาวบ้าน

มาประชุมหารือร่วมกันเกี่ยวกับกิจกรรมเทิด

พระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

จนที่ประชุมมีมติว่า ให้จัดกิจกรรม "หมู่บ้าน

สร้างสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา

มหाराชินี" ขึ้น ... และนี่คือจุดเปลี่ยนของชุมชน

เล็กๆ แห่งนี้

กระบวนการ สู่การเป็นหมู่บ้านสร้างสุขภาพ

เพื่อการเป็น "หมู่บ้านสร้างสุขภาพ"

ชุมชนวัดเส้าให้ร่วมใจ เลือกที่จะนำแนวคิดการสร้างสุขภาพโดยชุมชน ภายใต้หลักการที่ว่า “ต้องดูแลคนในชุมชนตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเสียชีวิต” มาใช้

ชาวชุมชนร่วมกันเสนอว่า ต้องให้ชาวบ้านทุกกลุ่มทุกคน เข้าไปมีส่วนร่วมในการดูแลชุมชนของพวกเขาเอง โดยได้แบ่งกลุ่มตามปัญหาสุขภาพที่พบในชุมชนออกเป็น ๔ กลุ่มด้วยกัน ประกอบด้วย กลุ่มแม่และเด็ก กลุ่มทันตกรรม กลุ่มป้องกันโรค กลุ่มสิ่งแวดล้อม กลุ่มสร้างสุขภาพ กลุ่มปัญหาพิเศษ(ยาเสพติด) กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มคุ้มครองผู้บริโภค และกลุ่มโรคไม่ติดต่อ ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีผู้นำกลุ่มละ ๑ คน พร้อมทั้งมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้นำและกลุ่มแต่ละกลุ่มอย่างชัดเจน

จากนั้นแต่ละกลุ่มก็ดำเนินกิจกรรมตามที่ได้ตกลงร่วมกัน เป็นต้นว่า กลุ่มปัญหาพิเศษ(ยาเสพติด) ผู้นำชุมชนให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติดในชุมชนว่า ปีที่ผ่านมาพบผู้เสพยาบ้า ๒ ราย จึงได้ส่งผู้เสพทั้งสองเข้าค่ายอบรมเพื่อรับการบำบัดยาเสพติด ซึ่งเป็นที่น่ายินดีที่ ปัจจุบันทั้งสองรายเลิกเสพยาแล้วและไม่กลับไปข้องเกี่ยวกับยาเสพติดอีก นอกจากนี้ยังจัดทำป้ายรณรงค์ไม่ใช้สารเสพติดภายในหมู่บ้าน โดยให้แต่ละหลังคาเรือนติดประกาศข้อความ “บ้านนี้ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด” ไว้เพื่อเตือนสติสมาชิกในบ้านและเพื่อนบ้าน ต่อมาจึงได้จัดทำประชาคมเพื่อกำหนดกฎระเบียบและมาตรการลงโทษผู้ชายและผู้เสพยาเสพติดของหมู่บ้าน เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน

ต่อยอดความสำเร็จ

ผลการดำเนินงานของกลุ่มต่างๆ ในชุมชนที่เกิดขึ้น สะท้อนถึงพลังความเข้มแข็ง ความร่วมมือ และมุ่งมั่นพัฒนา ร่วมกันของชาวชุมชนวัดเส้าให้ร่วมใจได้เป็นอย่างดี จนทำให้ ปิยรัตน์ โพธิ์ใบ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเส้าให้ ตัดสินใจ “ต่อยอด” การทำงานของชุมชน ด้วยการสนับสนุนการพัฒนาเรื่องการจัดสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้สวยงามในปี ๒๕๔๙ โดยร่วมกับโรงพยาบาลเส้าให้ จัดประกวด “โครงการหน้าบ้านน่ามอง” ขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในทั้ง ๗ หมู่บ้านของตำบลเส้าให้ แน่แน่นอนว่าในครั้งนั้น เจ้าของรางวัลชนะเลิศก็คือ ชุมชนวัดเส้าให้ร่วมใจ หมู่ ๔ นั่นเอง ... นับเป็นรางวัล

แห่งความสำเร็จที่ชาวชุมชนทุกคนภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง

ในปีเดียวกันนั้น โรงพยาบาลเสาให้และชุมชนวัดเสาให้ร่วมใจยังเป็น ๑ ใน ๓ ชุมชนที่ผ่านการคัดเลือกรอบสุดท้ายจากกระทรวงสาธารณสุข ให้เป็น "ชุมชนต้นแบบในการสร้างเสริมสุขภาพ" ซึ่งกลุ่มพัฒนาระบบบริการทั่วไป กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดกิจกรรมค้นหาชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนต้นแบบในการสร้างเสริมสุขภาพขึ้น ภายใต้หลักเกณฑ์การคัดเลือกจากโรงพยาบาลที่ผ่านการรับรองโรงพยาบาลคุณภาพและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพแล้ว ภาคละ ๖ โรงพยาบาล ได้แก่ ภาคเหนือ กลาง ใต้ และตะวันออกเฉียงเหนือ รวม ๒๔ แห่ง

จากนั้นจะให้โรงพยาบาลในแต่ละภาคนำเสนอกิจกรรมที่จัดร่วมกับชุมชน และคัดเลือกให้เหลือเพียง ๙ โรงพยาบาล ขั้นตอนต่อไปคือการลงเก็บข้อมูลในชุมชนทั้ง ๙ แห่งเพิ่มเติม ก่อนสรุปผลและคัดเลือกเข้ารอบสุดท้ายเพียง ๓ แห่ง ซึ่งนอกจากโรงพยาบาลเสาให้และชุมชนวัดเสาให้ร่วมใจแล้ว อีก ๒ ชุมชนที่เดินทางมาถึงรอบสุดท้ายได้ ยังประกอบไปด้วยโรงพยาบาลบ้านฝางและชุมชนบ้านดอนหัน จังหวัดขอนแก่น กับสถานีอนามัยบ้านทุ่งโกและชุมชนบ้านทุ่งบัวทอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กิจกรรมต่อไปคือการพัฒนาความรู้และทักษะด้านต่างๆ โดยเชิญกรรมการชุมชนที่ผ่านการคัดเลือกรอบสุดท้าย ไปศึกษาดูงานที่จังหวัดพะเยา ขอนแก่น และประจวบคีรีขันธ์ เพื่อจะได้นำประสบการณ์การเรียนรู้จากชุมชนอื่นๆ มาพัฒนาชุมชนของตนเองต่อไป ... ซึ่งกิจกรรมนี้เองที่ทำให้ชาวชุมชนวัดเสาให้ร่วมใจได้รู้จักกับความหมายที่แท้จริงของการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การพัฒนาความรู้และทักษะในการทำงานพัฒนาชุมชนอาศัยตามกรอบการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่เน้นการพัฒนาคนและยกระดับประสิทธิภาพการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับภาคประชาชน โดยได้เสนอแนวทางการทำงานแบบมีส่วนร่วมตามหลัก "บันได ๕ ขั้น" คือ ร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับผล ซึ่งต่างไปจากการทำงานแบบเดิมที่ชุมชนส่วนใหญ่มักมีแต่การ "ร่วมทำ" เท่านั้น ... เมื่อได้รับทราบ "บันได ๕ ขั้น" ของการทำงานแบบมีส่วนร่วมแล้ว การทำงานในระยะต่อมาของชุมชนวัดเสาให้ร่วมใจเมื่อได้รับงบประมาณสนับสนุนจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อทำโครงการสร้างเสริมสุขภาพในชุมชน จึงดำเนินไปตามหลักบันได ๕ ขั้น อย่างเคร่งครัด

เริ่มจากคณะกรรมการชุมชนได้
ประชุมหารือและจัดเวทีประชาคมภายใน
ชุมชนขึ้น เพื่อให้ชาวชุมชนได้มีส่วนในการ
“ร่วมคิด” “ร่วมตัดสินใจ” เกี่ยวกับโครงการ
ที่จะจัดทำ จนได้ข้อสรุปเป็นมติเห็นชอบร่ว
กันให้จัดทำ ๓ โครงการ คือ โครงการสุขภาพ
สร้างได้ด้วยแฟ้มสุขภาพประจำครอบครัว
โครงการพฤติกรรมสุขภาพดีชีวิที่มีสุข และ
โครงการหน้าบ้านนำมอง (ต่อยอด)

ร่วมทำ ๓ โครงการ

จากนั้นก็ถึงเวลา “ร่วมทำ” ๓ โครงการที่
ชุมชนเห็นพ้องต้องกันให้จัดทำ โดยแต่ละโ
ครงการมีการทำงานที่น่าสนใจดังนี้

- โครงการสุขภาพะสร้างได้ด้วยแฟ้ม
สุขภาพประจำครอบครัว ซึ่งเริ่มมาจากข้อเท็จจริง
ที่ว่าข้อมูลสุขภาพของชุมชนในเวลานั้น ยังไม่มีการเก็บเป็นรูปธรรมชัดเจน การเก็บข้อมูล
จะเกิดขึ้นต่อเมื่อหน่วยงานราชการต่างๆ ต้องการหรือจำเป็นต้องใช้เท่านั้น และเมื่อรวบรวม
ข้อมูลทั้งหมดได้แล้วก็จะส่งมอบให้หน่วยงานนั้นๆ โดยที่ชุมชนไม่มีข้อมูลเก็บไว้ คณะ
กรรมการชุมชนวัดเสาให้ร่วมใจจึงมีแนวคิดจัดทำโครงการนี้ขึ้นมา โดยสำรวจและเก็บ
ข้อมูลพื้นฐานในชุมชนก่อนนำไปวิเคราะห์ร่วมกันและจัดลำดับความสำคัญเพื่อหาแนว
ทางแก้ไขปัญหา จากนั้นจึงหารือและตัดสินใจร่วมกันว่าจะหยิบยกปัญหาใดมาแก้ไขก่อน
เมื่อสรุปได้แล้วจึงทำแผนและลงมือแก้ปัญหานั้นๆ พร้อมทั้งกำกับติดตามผลการดำเนินงาน
และประเมินผลต่อไป

- โครงการพฤติกรรมสุขภาพดีชีวิที่มีสุข เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากโครงการ
สุขภาพะสร้างได้ด้วยแฟ้มสุขภาพประจำครอบครัว โดยนำข้อมูลที่วิเคราะห์และจัดลำดับ
ความสำคัญแล้วมาดำเนินการแก้ไขโดยใช้ข้อมูลจริง (Management by Fact) ซึ่งผลการ
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ดังต่อไปนี้ ปัญหาความปลอดภัยบนท้องถนน ปัญหา
ประชาชนไม่ออกกำลังกาย ปัญหาการควบคุมแมลงและสัตว์นำโรค ปัญหาสุขภาพ
ที่พ้ออาศัย และปัญหาน้ำดื่ม-น้ำใช้ในชุมชน โดยทั้ง ๕ ปัญหานี้ต้องได้รับการแก้ไข จึงจะ
ทำให้คนในชุมชนมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการเกิดสุขภาพดีชีวิที่มีสุขได้ ซึ่งการแก้ปัญหาที่ชุมชน
ใช้ก็คือ การกำหนดตัวบุคคลในชุมชนที่จะมาเป็นหลักในการรับหน้าที่แก้ปัญหาเหล่านั้น
ทำให้รู้ตัวบุคคลที่จะติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง

- โครงการหน้าบ้านนำมอง คือโครงการสุดท้ายที่ต่อยอดมาจากโครงการเดิม

ซึ่งเคยได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดมาแล้ว ด้วยสภาพสังคมแวดล้อมและความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนภาระหน้าที่รับผิดชอบที่มากขึ้น ทำให้ชาวชุมชนไม่ค่อยเอาใจใส่หรือช่วยกันดูแลสิ่งแวดล้อมทั้งในบ้านและในชุมชน ที่ผ่านมาถึงแม้จะดูแลและจัดการได้ดีในระดับหนึ่ง แต่เพื่อให้เกิดการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนเป็นรูปธรรมและชัดเจนยิ่งขึ้น คณะกรรมการชุมชนจึงจัดให้มีโครงการ “หน้าบ้านน่ามอง” ขึ้น อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนตลอดไป ที่สำคัญคือก่อให้เกิดความสามัคคีภายในชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บทเรียนจากการทำงาน

การร่วมมือกันอย่างเหนียวแน่นของชาวชุมชนวัดเส้าให้ร่วมใจ ไม่เพียงแต่จะสร้างประโยชน์และความภูมิใจให้กับชุมชนของพวกเขาเท่านั้น แต่ยังขยายไปสู่ชุมชนอื่นๆ ด้วย เพราะเมื่อเริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้น ก็มีผู้ให้ความสนใจทั้งจากชุมชนใกล้เคียงและต่างไกลเดินทางมาศึกษาดูงานในพื้นที่ ชาวชุมชนวัดเส้าให้ร่วมใจจึงมีโอกาสได้แบ่งปันเรื่องราวจากประสบการณ์จริงของพวกเขาให้แก่ผู้มาเยือนจากที่ต่างๆ ทั้งในและนอกประเทศ รวมถึงการมาเยี่ยมเยือนของสื่อที่เข้ามาสัมภาษณ์และบันทึกเทปวีดิทัศน์ ทำให้เรื่องราวของชุมชนแห่งนี้แพร่หลายไปสู่วงกว้าง เพื่อเป็นแบบอย่างสำหรับการศึกษาเรียนรู้และนำไปปฏิบัติต่อไป

หลังโครงการต่างๆ ลื่นสุดลง สิ่งสำคัญที่หลายฝ่ายได้เรียนรู้ร่วมกันจากประสบการณ์และบทเรียนที่ผ่านมาคือ ชุมชนในแต่ละท้องถิ่นเต็มไปด้วยผู้ทรงภูมิความรู้จากหลากหลายอาชีพ มรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี หรือแม้แต่วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนหาใช่เรื่องปกติธรรมดาที่จะมองข้ามไปได้ง่ายๆ หากแต่ยังเปี่ยมไปด้วยคุณค่าที่คู่ควรแก่การดูแลรักษาและสืบทอด

การทำงานกับชุมชนในลักษณะที่พร้อมจะเข้าไปเรียนรู้ร่วมกับชุมชนในทุกๆ ด้าน จะช่วยให้มองเห็นความจริงและความงามรอบด้านที่มีอยู่ ขณะเดียวกันผู้ที่ทำงานกับชุมชนก็สามารถนำศักยภาพความรู้ที่มีเข้าไปเสริมในส่วนที่ชุมชนยังขาดอยู่ได้ เปรียบเสมือนการเติมเต็มซึ่งกันและกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่การเกิดประสิทธิผลสูงสุด

ท้ายที่สุด ชาวชุมชนวัดเส้าให้ร่วมใจยังสอนให้เราเห็นว่า ในห้วงชีวิตหนึ่งของคนเรา ไม่ว่าจะยากดีมีจนอย่างไร เชื่อได้ว่าการมีสุขภาพที่ดี ไม่ป่วยไข้ คือที่สุดของความปรารถนา ความเจ็บป่วยไม่ว่าจะมากหรือน้อยล้วนไม่มีใครใดต้องการให้เกิดกับตนเองหรือคนในครอบครัว ดังนั้นการป้องกันจึงเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด เช่นเดียวกับชาวชุมชนวัดเส้าให้ร่วมใจ หมู่ ๔ ตำบลเส้าให้อำเภอสระบุรี เจ้าของรางวัลชนะเลิศ “โครงการหน้าบ้านน่ามอง” และ ๑ ใน ๓ ชุมชนที่ได้รับคัดเลือกจากกระทรวงสาธารณสุข ให้เป็น “ชุมชนต้นแบบในการสร้างเสริมสุขภาพ”

๕

รวมพลัง เปิดแนวรุก
สร้างสุขให้หนองไฮ

สำหรับบางคน “ความสุข” เป็นเรื่องของโชคความสนา อาจจะมีเข้ามาหรืออาจจะไม่ แต่สำหรับบางคน “ความสุข” ต้อง “ไขว่คว้า” ... เริ่มต้นจากความคิดแล้วลงมือทำ พร้อมทั้งชักชวนผู้คนรอบข้างให้ก้าวไปสู่ความสุขนั้นด้วยกัน

ผู้คนในตำบลหนองไฮ อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ เป็นหนึ่งในกลุ่มคนที่พร้อมจะ “ไขว่คว้าความสุข” โดยมีบุคคลที่พวกเขาเลือกมาเป็นผู้นำ นายประกาศิต สุพรหมธีรกร นายก อบต. หนองไฮ มาช่วยเริ่มคิด และชักชวนให้คนในชุมชนลงมือทำเพื่อสร้างสุขให้กับท้องถิ่นของตน

เพราะตระหนัก จึงรักกัน

เพียงหวังจะเฟื่องฟู หรือจึงมุ่งมาศึกษา เพียงแค่ปริญญาเอาตัวรอด เท่านั้นฤ
แท้ควรสหายคิด ตั้งจิตและยึดถือ รับใช้ประชาธิปไตย ปลายทางเราที่เล่าเรียน

บทกลอนประจำใจ ทำให้ประกาศิต สุพรหมธีรกร มุ่งมั่นที่จะทำงานให้กับท้องถิ่น และผู้คนในตำบลของเขาโดยตลอดนับจากได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไฮ เมื่อปลายปี ๒๕๔๘

กว่า ๓ ปีที่ผ่านมา มีโครงการที่เกิดขึ้นจากการริเริ่มของเขาและทีมงานหลายร้อยโครงการ กลางปี ๒๕๔๙ เขาได้นำ อบต. หนองไฮ เข้าร่วมเป็น “อบต. นำร่องชุดแรกของประเทศ” ที่ทำงานร่วมกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) จัดตั้งกองทุนหลักประกันสุขภาพขึ้นในตำบล โดยมีเงินทุนตั้งต้นราว ๓๒๐,๖๒๕ บาท จากการร่วมสมทบทุนของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไฮ และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

กองทุนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชุมชนนำไปใช้ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและฟื้นฟูสุขภาพ จนทำให้หนองไฮกลายเป็นชุมชนที่มีกิจกรรมด้านสุขภาพที่หลากหลาย อาทิ โครงการตรวจสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ การตรวจมะเร็งปากมดลูกและเต้านม การตรวจคัดกรองเบาหวานและความดัน ทันตกรรมเคลื่อนที่ การป้องกันโรคไข้เลือดออก ไข้หวัดนก ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เป็นต้น ซึ่งล้วนส่งผลในทางบวกต่อสุขภาวะของชุมชน

ในปี ๒๕๕๐ อบต. หนองไฮ ดำเนินโครงการต่างๆ เกือบ ๑๐๐ โครงการ ทั้งที่เป็นโครงการเร่งด่วน เช่น ปรับปรุงบ้านเรือน ถนน และฝายเนื่องจากภัยธรรมชาติ โครงการด้านการศึกษาและพัฒนาสังคม เช่น ปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียนและที่อ่านหนังสือพิมพ์ของหมู่บ้าน โครงการด้านเศรษฐกิจ เช่น กองทุนปุ๋ยหมักจุลินทรีย์ชีวภาพและการรณรงค์เศรษฐกิจพอเพียง โครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เช่น การก่อสร้างขยายถนน วางท่อระบายน้ำ และชุดสระ โครงการด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เช่น การพัฒนาสิ่งแวดล้อม จัดแข่งกีฬาสัมพันธ์ รณรงค์ป้องกันโรคต่างๆ รวมถึงการให้เบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์ โครงการด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี

และการท่องเที่ยว เช่น มหาสงกรานต์สืบลาน ประเพณีของดีตำบลหนองไฮ งานบุญบั้งไฟ ลอยกระทงและทอดกฐินปลอดเหล้า อบรมคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น

ซึ่งทุกโครงการที่กล่าวมานั้น ชาวหนองไฮภูมิใจที่จะบอกว่า “ประสบผลสำเร็จ” เป็นอย่างดี

รวมพลัง เปิดแผนรุก

“ความร่วมมือจากทุกฝ่าย ไม่ว่าจะป็นสมาชิกสภา อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หน่วยราชการในพื้นที่ โดยเฉพาะอาสาสมัครพี่น้องชาวตำบลหนองไฮทุกคนที่ถือเป็นธุระในการมีส่วนร่วม กับ อบต. ในทุกกระบวนการของกิจกรรมต่างๆ เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อความสำเร็จที่ผ่านมา และยังส่งผลให้องค์กรและชุมชนท้องถิ่นของเรามีธรรมาภิบาล มีความเข้มแข็งยั่งยืน”

ประกาศิต เผยถึงที่มาแห่งความสำเร็จของทุกโครงการในชุมชนแห่งนี้

ทุกวันนี้ อาจกล่าวได้ว่า ประชากรราว ๕,๒๓๐ คน จากทั้ง ๑๒ หมู่บ้านในตำบลหนองไฮ มีส่วนร่วมรับรู้ทุกโครงการและทุกขั้นตอนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ตั้งแต่การเสนอแผนชุมชน การประชุมสภาอนุมัติโครงการ การประชาสัมพันธ์โครงการ ฯลฯ ทั้งนี้เนื่องมาจาก อบต. หนองไฮ ได้ติดตามเสียงตามสายไว้ทั่วตำบล เมื่อมีการประชุมของ อบต. หรือมีกิจกรรมต่างๆ เสียงก็จะกระจายไปสู่ชาวบ้านทั่วทุกครัวเรือน

ไม่เพียงแต่การรับรู้เท่านั้น ชาวบ้านที่สนใจจะให้ข้อมูลหรือร่วมแสดงความคิดเห็นก็สามารถทำได้ในทุกครั้งที่มีการเปิดเวทีประชาคม หรือแม้แต่การไปพูดคุยบอกกล่าวเสนอความคิดไว้กับตัวแทนชุมชน ที่จะมีโอกาสได้เข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้นๆ

ความพร้อมทั้งในส่วนของเครื่องมือเครื่องใช้ ผู้นำ คณะทำงาน ตลอดจนจิตสำนึก การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชน ทำให้ชุมชนหนองไฮกลายเป็นหนึ่งในชุมชนที่ผู้คนมีความตื่นตัวและมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างมาก จึงไม่น่าแปลกใจว่าเหตุใดจึงมีโครงการหลายร้อยโครงการเกิดขึ้นในชุมชนแห่งนี้ ในเวลาเพียงไม่ถึง ๓ ปี และแทบทุกโครงการเหล่านั้นล้วนประสบความสำเร็จ

วิสัยทัศน์ของ อบต. ภายใต้การบริหารงานของ นายทศ ประกาศิต ที่ได้ประกาศไว้ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ คือ

“ตำบลน่าอยู่ หมู่บ้านพัฒนา การศึกษาดี กีฬาเพื่อสุขภาพ งานประเพณีเด่น เป็นพื้นที่ปลอดสารพิษ วิถีชีวิตพอเพียง กลุ่มอาชีพก้าวหน้า พัฒนาองค์กรให้เข้มแข็ง”

ดูจะครบถ้วนและเป็นจริงได้ไม่ยาก ในชุมชนที่ทุกคนร่วมแรงร่วมใจกันเช่นนี้

คนปลูกป่า ป่าปลูกคน

หนึ่งในโครงการที่ อบต. หนองไฮ ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง คือ “โครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ” ในปีแรกๆ การปลูกป่า อบต. หนองไฮ เน้นไปที่การปลูกไม้ยืนต้นหลากหลายชนิด เช่นเดียวกับที่หลายท้องถิ่นทำอยู่ แต่นับจากปี ๒๕๕๐ ต้นไม้ในป่าปลูกก็เปลี่ยนไป พร้อมๆ กับชีวิตผู้คนที่ยังเปลี่ยนแปลง ดังที่ประกาศิตเล่าให้ฟังว่า

“อบต. ส่งเสริมโครงการปลูกป่าต้นสะเดาเฉลิมพระเกียรติแทนการปลูกต้นไม้ยืนต้นเหมือนที่เคยทำมา เพราะได้แนวคิดมาจากวิถีชีวิตของชาวบ้าน ที่ในช่วงเดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ ชาวบ้านจะออกไปหาดอกสะเดามาขาย จนสามารถสร้างรายได้เป็นหมื่นๆ บาท ชาวบ้านจะไปเป็นกลุ่มตั้งแต่เข้ามืด ไปในพื้นที่นอกอำเภอและต่างจังหวัด เช่น สุรินทร์ หนองคาย เพราะหนองไฮมีต้นสะเดาไม่มากนัก”

จากจุดนี้ โครงการปลูกป่าสะเดาจึงเกิดขึ้น โดยไม่เพียงแต่จะช่วยรองรับวิถีทางเศรษฐกิจและอาชีพของชาวบ้านเท่านั้น แต่ยังมีสาเหตุมาจากความห่วงใยในสิ่งแวดล้อมและสวัสดิภาพ-สุขภาพของผู้คนในตำบลอีกด้วย

“ผมเห็นชาวบ้านต้องนั่งรถไปไกลๆ บางครั้งก็ประสบอุบัติเหตุจากการเดินทางบ้าง ก็เกิดอุบัติเหตุตกต้นสะเดาเสียชีวิตหรือพิการให้เห็นอยู่หลายราย ขณะที่ดอกสะเดาก็หายากขึ้น เพราะคนในพื้นที่เขาก็หาเช่นกัน บางครั้งชาวบ้านต้องไปขโมยมา ซึ่งไม่เหมาะสมและส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของชีวิต อบต. หนองไฮ จึงเห็นควรให้ปลูกสะเดา เพราะนอกจากจะช่วยรักษาสภาพป่าและสิ่งแวดล้อมในตำบลแล้ว ยังสร้างประโยชน์ สร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านโดยไม่ต้องออกไปนอกพื้นที่ ลดอันตรายและอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นด้วย”

ปัจจุบันตำบลหนองไฮปลูกป่าต้นสะเดาในพื้นที่ป่าชุมชนซึ่งเคยถูกแผ้วถางทำลายรวมถึงในพื้นที่สาธารณะต่างๆ กว่า ๑,๐๐๐ ไร่ มีต้นสะเดากว่า ๑,๐๐๐ ต้นที่สูงประมาณ ๓ เมตร เส้นผ่าศูนย์กลางราว ๓ นิ้ว คาดว่าอีกเพียง ๓-๔ ปี ต้นสะเดาจะโตเต็มที่และออกดอกให้ชาวบ้านหนองไฮหาเก็บไปขายได้อย่างเพียงพอ

โครงการปลูกป่าสะเดา เป็นอีกโครงการหนึ่งที่ชาวตำบลหนองไฮได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ เริ่มตั้งแต่การให้ความเห็นชอบกับแนวคิดที่ นายอ. อบต. เสนอมา ร่วมปลูกป่าสะเดา ร่วมดูแลรักษาตัดแต่งกิ่งต้นสะเดาอย่างต่อเนื่อง ถือเป็นความร่วมมือที่มากกว่าการปลูกป่าชุมชนในอดีตที่ผ่านมา ทั้งนี้เพราะชาวบ้านมองเห็นประโยชน์จากการปลูกสะเดาที่จะเกิดขึ้นกับชีวิตของพวกเขาได้อย่างชัดเจน จึงเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ห่วงแทน และใส่ใจดูแลซึ่งตรงกับความต้องการของ อบต.

การปลูกป่าสะเดาเฉลิมพระเกียรติครั้ง

ต่อไป วางแผนกันไว้ในเดือนพฤษภาคมและตุลาคม ๒๕๕๒ ในอนาคตอันใกล้เมื่อต้นสะเดาทั้งหมดเติบโตเต็มที่ ชาวหนองไฮยังต้องเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดกฎกติกาในการหาประโยชน์จากต้นสะเดาร่วมกันด้วย ซึ่งเชื่อแน่ว่า พวกเขาจะไม่พลาดการมีส่วนร่วมในเรื่องนี้

“ครอบครัว” จุดเริ่มแห่งการพัฒนา

เพราะครอบครัว คือสถาบันแรกเริ่มในชีวิตของผู้คน การส่งเสริมให้เกิดความสุขในครอบครัว จึงเป็นอีกหนึ่งโครงการที่ อบต.หนองไฮ ไม่ลืมที่จะดำเนินการ

“โครงการครอบครัวร่วมเย็น” ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ เป็นอีกหนึ่งความริเริ่มของอบต.หนองไฮ โดยอาศัยข้อมูลจริงและสถานการณ์จริง ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ มาเป็นหลักในการดำเนินโครงการ

“อบต. และชาวบ้าน ตระหนักถึงปัญหาความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของตำบลหนองไฮที่ไม่ค่อยดีนัก เช่น คนแก่ไม่ได้รับการดูแลที่ดีจนทำให้เกิดความเครียด คิดมากน้อยเนื้อต่ำใจ เด็กๆ ก็ไม่ค่อยเชื่อฟังผู้ใหญ่ มีการทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัวจนส่งผลให้คนในครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างไม่มีความสุข ดังนั้นเพื่อจะลดปัญหาที่เกิดขึ้น อบต. จึงเริ่มโครงการนี้ขึ้นมา เพื่อส่งเสริมให้เกิดความสุขในครอบครัว ให้ทุกคนในครอบครัวรู้จักหน้าที่และบทบาทของตัวเอง ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากขึ้น”

นายก อบต. หนองไฮ เล่าถึงที่มาและวัตถุประสงค์ของโครงการ

ในการดำเนินงานโครงการครอบครัวร่วมเย็นนั้น จะมีคณะกรรมการสำรวจซึ่งมาจากเจ้าหน้าที่ อบต. ผู้นำหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน และแกนนำ ออกไปสำรวจลูกบ้านของตนว่ามีครอบครัวใดบ้างที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของโครงการ ซึ่งหลักๆ ก็คือ ในครอบครัวจะต้องมีสมาชิกตั้งแต่ ๓ รุ่นอายุ อาศัยอยู่ร่วมกัน มีความรักใคร่ สมัคสมานสามัคคีกันเป็นอย่างดี หลังจากนั้นจึงนำเรื่องราวของครอบครัวที่ผ่านเกณฑ์มาเสนอให้คณะกรรมการตำบล ซึ่งประกอบไปด้วย เจ้าหน้าที่จากสภาวัฒนธรรม พระ ครู อบต. และชาวบ้านในตำบล มาพิจารณาตัดสินร่วมกันอีกครั้ง จนได้ครอบครัวที่ผ่านการคัดเลือก ซึ่งจะได้รับประกาศนียบัตรยกย่องเป็นครอบครัวตัวอย่างต่อสาธารณชน และจะนำบทเรียนจากครอบครัวตัวอย่างเหล่านี้มาขยายผลต่อในชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ครอบครัวอื่นๆ นำแนว

หนึ่งคนคิด หลายชีวิตเติบโต

กำหนดการสวดพระอภิธรรมศพ
คุณลุงชาวไออาซีฟ หรือ นายวราพงษ์ พงษ์บริบูรณ์ ต.ม., ต.ช.
ณ ศาลา ๕ วัดธาตุทอง
ตั้งแต่วันที่ ๘-๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เวลา ๑๙.๐๐ น.

ประกาศกำหนดการสวดพระอภิธรรมศพ “ลุงชาวไออาซีฟ” ที่พบเห็นตามหน้าหนังสือพิมพ์ เป็นดั่ง “กุญแจ” ที่นำพาหลายคนในวัย ๓๕ ปีขึ้นไป ได้เปิด “ประตูแห่งความทรงจำในอดีต” ของพวกเขาขึ้นมาอีกครั้ง

ในครั้งนั้น สังคมไทยยังมีเรื่องเล่าของความเสียสละ การบุกบันเดินทาง นำความรู้ที่จะช่วยสร้างอาชีพอันสุจริต และการพึ่งตนเองได้อย่างแท้จริง ไปมอบให้กับผู้คนโดยไม่คิดมูลค่า

...เรื่องราวที่อยากจะเล่าขานให้ลูกหลานในยุค “เงินตราคือพระเจ้า” ได้รับรู้และเข้าใจ...

“ส่วนที่ดีที่สุดของชีวิตคนดี

คือการกระทำเล็กๆ ไร้นามและไม่มีใครจดจำ

แต่เปี่ยมด้วยความเมตตา และความรัก”

วิลเลียม เวิร์ดส์ เวิร์ธ

(ค.ศ. ๑๗๗๐-๑๘๕๐)

เด็กชายผู้พึ่งตน ออกกนจนได้ดี

เรื่องนี้เริ่มขึ้นจากการถือกำเนิดของเด็กชายคนหนึ่งเมื่อวันอังคารที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๔๗๑ เด็กชายวราพงษ์ พงษ์บริบูรณ์ เกิดมาพร้อมกับสถานะความเป็นลูกคนเล็กของครอบครัวพ่อค้าใหญ่ในอำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

ชีวิตของเขาดูน่าจะสุขสมบูรณ์แบบ แต่กลับต้องมาเสียบิดาไปเมื่อมีอายุได้เพียง ๓ เดือน ทุกคนในครอบครัวจึงซัดเซความสูญเสียให้เขาด้วยการเลี้ยงดูอย่างตามใจ จนทำให้เด็กชายเติบโตขึ้นมาพร้อมกับนิสัยชุกชกเกินวัย เมื่ออายุถึงเกณฑ์ ทางบ้านส่งเข้าโรงเรียนวัดหนองพลับ ในละแวกบ้าน แต่ด้วยความขยันจริงจังไม่อยู่จึงต้องมาเป็นนักเรียนประจำที่โรงเรียนดรุนราชฎร์ศึกษา (ปัจจุบันเลิกกิจการไปแล้ว) ในกรุงเทพฯ ขณะมีอายุเพียง ๘ ปี

ขณะอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เทอม ๑ ช่วงปี ๒๔๘๗ วราพงษ์ต้องยุติชีวิตนักเรียนลงชั่วคราว เพราะสงครามโลกครั้งที่ ๒ กระทบวงศึกษาธิการประกาศปิด

โรงเรียนในกรุงเทพฯ เนื่องจากมีการ
โจมตีทางอากาศที่รุนแรงและบ่อยครั้ง
ขึ้น เขาจึงย้ายกลับไปเรียนต่อเทอม ๒
ที่โรงเรียนประจำจังหวัดสระบุรี และใน
ฐานะยุวชนทหาร เขาจึงสมัครเข้าร่วม
ช่วยเหลือราชการป้องกันภัยทางอากาศ
ร่วมกับตำรวจ ทหาร และพลเรือน
จังหวัดสระบุรี นับเป็นก้าวแรกแห่ง

ความมี “น้ำใจ” และ “เสียสละ” ของวราพงษ์ เพื่อประโยชน์ต่อสังคมและชาติบ้านเมือง
ในเวลาต่อมา

หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ สิ้นสุดลง เขากลับมาเรียนต่อที่โรงเรียนพาณิชย์การ
พระนคร (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครในปัจจุบัน) ขณะกำลังเรียน
อยู่ชั้นปีที่ ๒ ก็เกิดความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ขึ้นในชีวิต เมื่อแม่บังเกิดเกล้าเสียชีวิตลง
ชีวิตที่เคยแต่ “เรียน เล่น และทำกิจกรรมโรงเรียน” ต้องเปลี่ยนเป็น “เรียนและทำงาน”
เขาเลือกเรียนรอบเช้าเพื่อจะได้ทำงานช่วงบ่ายที่บริษัท กุนโนคูมิโอ ก่อนจะย้ายมา
ทำงานที่ห้างสมิตรสโตร์ ที่ซึ่งเขาได้รับความเมตตาจากเจ้าของห้างเป็นอย่างมาก ทั้ง
การเลี้ยงอาหารวันละ ๓ มื้อ ให้ไปเรียนหนังสือช่วงเช้า และมีจักรยานให้ใช้ด้วย

หลังเวลาปิดห้าง เขายังไปขายหนังสือและนิตยสารต่างประเทศที่หน้าโรงหนัง
ศรีอยุธยา ก่อนจะปั่นจักรยานไปอาศัยนอนในโกดังเก็บสินค้าที่ท่าน้ำทรงวาด และตื่น
แต่เช้าเพื่อปั่นจักรยานไปรับและส่งหนังสือพิมพ์ไท ก่อนไปเรียน แม้แต่วันอาทิตย์เขาก็
ยังทำงานพิเศษ ปั่นจักรยานคูชิพบรรทุกน้ำอัดลมส่งตามร้านค้าปลีกโดยไม่ย่อท้อ
สองปีต่อมาเจ้าของห้างสมิตรสโตร์จ้างให้ทำงานประจำ แต่เขาก็ยังใช้เวลาหลังเลิก
งานไปรับจ้างหุงหาอาหารให้คนงานโรงงานน้ำตาลที่บางซื่อ ชีวิตช่วงนี้นับว่าสุขสบาย
ขึ้น แต่ไม่นานทั้งโรงงานน้ำตาลและห้างสมิตรสโตร์ก็เลิกกิจการไป

วราพงษ์ เริ่มทำงานเต็มรูปแบบหลังเรียนจบเมื่อปี ๒๔๙๐ ในตำแหน่งเสมียน
แผนกสต็อก บริษัทยานยนต์ทั้งหมด้า ไม่นานก็ย้ายไปหน่วยขายยาโฆษณาสายน้ำ ที่ต้อง
ลงเรือขึ้นรถตระเวนขายยาทั่วประเทศ ทำอยู่หลายปีจนบริษัทปิดตัวลง จากนั้นจึงเข้า
ทำงานตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านการโฆษณาที่ห้างขายยาลีเพงเฮง (ด้วยทองโอสถใน
ปัจจุบัน) เมื่องานเข้าที่จึงลาออกมาทำงานกับครอบครัวภรรยา ซึ่งเป็นลูกสาวเจ้าของ
ห้างชาวละออโอสถ หรือชาวละออเภสัช ในเวลาต่อมา

หน้าแรกของตำนาน...ลุงชาวไชอาฮัม

ห้างชาวละออเภสัชนับเป็นจุดเริ่มสำคัญของการสร้างตำนาน “ไชอาฮัม” กว่า

๑๕ ปีที่ วราพงษ์ ตระเวนโฆษณาขายยาไปทั่วทุกภาค เขาได้พบเห็นชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านในชนบทที่ไม่มีความแน่นอน การทำเกษตรที่ขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ ความอดอยากยากจน ฯลฯ ทำให้เขาอยากหาทางช่วยเหลือให้ชาวบ้านมีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ...เมื่อนำความคิดนี้ไปหารือกับเจ้าของห้างชาวละอองเกสร ก็ได้ข้อสรุปว่า สิ่งเดียวที่จะช่วยให้ชาวบ้านมีรายได้และความมั่นคงในชีวิตเพิ่มขึ้นก็คือ การให้ความรู้ด้านอาชีพ

จากนั้นทุกครั้งที่ออกขายยา คณะขายยาของเขาจึงเริ่มฝึกสอนอาชีพต่างๆ ให้แก่เด็กและชาวบ้าน โดยไม่คิดมูลค่า อาศัยความรู้ที่สั่งสมมาจากการเดินทางไปยังที่ต่างๆ ทั่วประเทศ ...เมื่อความสัมพันธ์แบบพ่อค้า-ลูกค้า แปรเปลี่ยนเป็นคนคุ้นเคย เขาจึงกลายเป็น “ลุงชาวละออง” หรือ “ลุงชาว” (เพราะมาในนามห้างชาวละอองเกสร) ผู้เป็นเสมือนญาติผู้ใหญ่ที่คอยสอน แนะนำ และถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ให้ บางครั้งยังรวมถึงการช่วยแก้ไขปัญหาวินิจฉัยให้ด้วย

“วิชาความรู้แบบง่ายๆ ที่ข้าพเจ้ามีอยู่ใช้ได้ผล เพราะเขาเหล่านั้นมีเวลารว่างหลังฤดูเก็บเกี่ยวหรือรอข้าวในนาให้เจริญเติบโต ก็ได้้นำวิชาต่างๆ ที่ได้เรียนรู้ไปประกอบเป็นอาชีพเสริม...ดีกว่าอยู่เปล่าๆ เพราะปีหนึ่งๆ มีเวลารว่างมากเหลือเกิน สมัยนั้นมีรายได้เพิ่มอีกวันละ ๕ บาทหรือ ๑๐ บาท เขาก็พอใจเป็นอย่างมากแล้ว”

(ลุงชาวไชอาซิพลับ ส.ค.ส. ๒๕๓๕)

ไชอาซิพผ่านสื่อ

พ.ศ. ๒๕๐๗ ลุงชาวได้รับการชักชวนให้เป็นนักจัดรายการวิทยุ สถานีวิทยุยานเกราะ ๗๘๕ ในรายการชื่อ “ชีวิตนี้ยังมีหวังโดยลุงชาว” รูปแบบรายการคือการสัมภาษณ์ผู้คนที่ประกอบอาชีพต่างๆ เพื่อนำความรู้จากประสบการณ์จริงมาเผยแพร่เป็นตัวอย่าง และกำลังใจให้ผู้ฟังที่ต้องการจะมีอาชีพสร้างรายได้หรืออย่างน้อยก็นำไปทดลองทำเพื่อลดรายจ่าย

ต่อมารายการเปลี่ยนชื่อเป็น “ลุงชาวไชอาซิพ” และในปี ๒๕๐๙ ได้ออกอากาศทางสถานีวิทยุ ท.ท.ท. หรือบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด ภาคเพลินเพลง ในขณะนั้น ก่อนจะขยายต่อไปอีกหลายสถานีทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด บางสถานีแม้ลุงชาวจะไม่สามารถไปจัดรายการได้ด้วยตัวเอง สถานีก็ยังขอนำเทปที่เคยออกอากาศแล้วไปเผยแพร่

เป็นรายการประจำ

เพราะ “สิบปากว่าไม่เท่าหนึ่งตาเห็น” ลุงขาวจึงนำรายการเข้าสู่แวดวงโทรทัศน์ ควบคู่ไปด้วย เริ่มจากรายการ “กระจกเงาเยาวชน” รายการเด็กที่เกิดขึ้นเมื่อปี ๒๕๐๘ ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๗ (ขาว-ดำ) ก่อนจะเปลี่ยนชื่อเป็น “ลุงขาวไออาซีฟ” ซึ่งมีเนื้อหาสอดคล้องกับรายการวิทยุ จากนั้นในปี ๒๕๐๙ จึงย้ายมาออกที่สถานีโทรทัศน์ช่อง ๔ บางขุนพรหม จนกลายเป็นรายการยอดนิยมที่คนทั่วประเทศรู้จักและเฝ้าติดตาม

กว่า ๑๗ ปี ที่ลุงขาวได้ไออาซีฟผ่านรายการวิทยุและโทรทัศน์ ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้ฟังและผู้ชมรวมกลุ่มกันติดต่อแจ้งความประสงค์เข้ามา จำนวนมากน้อยไม่สำคัญ ลุงขาวและทีมงานผู้เป็นเจ้าของตำราหรืออาชีพนั้นๆ ยินดีเดินทางไปสอนให้ฟรี ทว่าเมื่อกิจกรรมในการสอนอาชีพมีมากขึ้น และบางครั้งยังไปช่วยฝึกสอนอาชีพตามหน่วยงานราชการและบริษัทเอกชนต่างๆ เวลาในการทำโทรทัศน์จึงลดน้อยลง ในที่สุด รายการ “ลุงขาวไออาซีฟ” ก็ลาจอไปเมื่อปี ๒๕๒๕

จากผู้จัด...ถึงผู้ฟัง สู่พลังอันยิ่งใหญ่

ลุงขาวยุติการเดินทางไปสอนอาชีพในปี ๒๕๑๒ หลังเกิดอุบัติเหตุรถชน ที่ผ่านมาการเดินทางล้วนขับเค็ลื่อนด้วยหัวใจและศรัทธา ลุงขาวและวิทยากรต้องหาพาหนะและออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด เมื่อเกิดอุบัติเหตุจึงไม่มีรถสำหรับเดินทาง ประกอบกับต้องชดใช้ค่าเสียหายแก่คู่กรณีนับแสนบาท จึงไม่สามารถเดินทางไปสอนอาชีพได้อีก

ทว่า อุบัติเหตุครั้งนั้น ก็ทำให้เกิดความซาบซึ้งเมื่อได้เห็นถึงน้ำใจของชาวบ้านที่เป็นแฟนประจำรายการ ที่เมื่อทราบเรื่องต่างก็พากันส่งเงินมาช่วยค่าเสียหายคนละ

๕ บาท ๑๐ บาท รวมหลายร้อยราย ซึ่งลุงขาวก็ได้รับและส่งเงินคืนให้กับทุกคน โชคร้ายครั้งนี้ยังเป็นแรงผลักดันให้ชายผู้ไม่เคยยอมแพ้อย่างลุงขาว หาทางออกได้อย่างน่าอัศจรรย์ เขาพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาส ด้วยการเปลี่ยนจากการเดินทางไปสอนอาชีพมาเป็นการ “ตั้งโรงเรียนสอนอาชีพ” เพื่อเป็นวิทยาทานอย่างจริงจัง

หลังประกาศจะตั้งโรงเรียนสอนอาชีพเป็นวิทยาทาน จึงเปิดรับอาสาสมัครมาร่วมงาน โดยระบุชัดว่า จะไม่ได้ค่าตอบแทนใดๆ เพียงไม่นานก็มีอาสาสมัครมาร่วมประชุมถึง ๒๕ คน เมื่อชี้แจงจนเข้าใจตรงกันแล้ว จึงได้ถือเอาวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๑๒ ซึ่งเป็นวันนัดประชุมครั้งแรกเป็นวันก่อตั้ง

“ชมรมลุงชาวไชยาชีพ” โดยมีอาสาสมัครทั้ง ๒๕ คน เป็นกรรมการผู้ก่อตั้ง และต่อมาชมรมฯ ได้จดทะเบียนเป็น “มูลนิธิลุงชาวไชยาชีพ” เมื่อปี ๒๕๒๔ ครั้งแรกลุงชาวตั้งใจจะเปิดโรงเรียนที่ถนนลาดพร้าว กม. ๘ แต่คณะกรรมการเห็นพ้องกันว่า เวลานั้น ลาดพร้าวยังห่างไกล เดินทางไม่สะดวก ลุงชาวจึงออกอากาศแจ้งถึงปัญหา เรื่องสถานที่ตั้ง เรื่องได้ทราบไปถึง

เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสมัยนั้นผ่านทางผู้ฟังท่านหนึ่ง ลุงชาว จึงได้รับคำแนะนำให้ใช้สถานที่ของสันนิบาตเสรีชนแห่งประเทศไทย ตรงข้ามโรงเรียน มาแตร์เดอี ถนนเพลินจิต เมื่อได้สถานที่แล้ว จึงแจ้งกำหนดครีမ်เปิดสอนในวันอาทิตย์ ที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๑๒ ซึ่งมีผู้สนใจมาเรียนถึง ๔๖๒ คน เกินความคาดหมายไปมาก บางคนมาจากต่างจังหวัด บ้างก็มานอนรอหนึ่งคืน

วิชาที่เปิดสอนช่วงแรกแม้ยังมีไม่มากแต่ก็มีหลากหลายแขนง เช่น การทำอาหาร ทั้งไทยและเทศ ของควว ของหวาน ขนม รวมทั้งปาตองโก ซึ่งเป็นวิชาเลี้ยงชีพ วิชาประดิษฐ์ดอกไม้แห้ง ถักไหมพรม ตัดเย็บเสื้อผ้าบุรุษสตรี ตัดผมเสริมสวย ซ่อมรองเท้า ชุบทอง ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอาชีพที่เรียนรู้ง่ายและใช้เวลาไม่นาน

หนึ่งคนคิด หลายชีวิตเติบโต

แม้เหตุการณ์วันแรกของการเปิดสอนอาชีพจะล่วงผ่านมานานแล้ว แต่ภาพแห่งความประทับใจยังอยู่ในความทรงจำ และหล่อเลี้ยงเป็นกำลังใจให้ลุงชาวก้าวต่อไปบนเส้นทางที่เชื่อมั่นได้อย่างไม่ย่อท้อตราบนานชั่วชีวิต ดังที่ลุงชาวได้เคยเขียนเล่าความรู้สึกไว้ในตำราลุงชาวไชยาชีพฉบับ ส.ค.ส. ๒๕๓๕ ว่า

“ท่านที่เคารพครับ ข้าพเจ้าอดร้องไห้ไม่ได้ เพราะความตื่นตันใจว่า ผลงานที่ข้าพเจ้าทำด้วยความจริงจังและจริงจังต่อประชาชนนั้น มันให้ผลอย่างไร มีความสุขอย่างไร”

ทุกวันอาทิตย์ที่เปิดสอน มีผู้สนใจมาเรียนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนต้องรับวิทยากรเพิ่ม และเปิดสอนวิชาอื่นๆ เพิ่มเติม

“ตอนนั้นมานั่งเรียน ดูวิธีสอนของอาจารย์แล้วก็คิดว่าเราน่าจะสอนได้ จึงมาสมัครเป็นอาจารย์ ลุงชาวก็ได้แนะนำเกี่ยวกับมูลนิธิ และผู้ที่จะมาเป็นวิทยากรว่า ต้องเสียสละทั้งกำลังกาย กำลังใจ กำลังความรู้ความสามารถ ตลอดจนกำลังทรัพย์ จะไม่รับ

สิ่งใดตอบแทน นอกจากความดีที่ได้กระทำไว้ และน้ำใจที่จะเอื้อเพื่อแผ่แผ่ความรู้ความสามารถให้กับบุคคลอื่น...เมื่อได้ฟังก็ตอบตกลงทันทีว่า ผมพร้อมแล้วที่จะมาเป็นวิทยากรสอนภาษาญี่ปุ่นที่นี่ แม้ว่าความรู้ความสามารถที่ร่ำเรียนมาจะไม่มากมาย แต่ก็ยินดีเสียสละเพื่อเป็นวิทยาทานแก่บุคคลอื่น อย่างน้อยก็เป็นสิ่งดีสิ่งหนึ่งในชีวิตที่จะได้ทำประโยชน์และมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ให้กับสังคมไทย”

ฉัตรเทพ เจตะภัย วิทยากรคนหนึ่ง เล่าไว้ในหนังสือคู่มือประกอบอาชีพอิสระ ฉบับ ส.ค.ส. ๒๕๓๐

ชมรมลุงชาวไซอาซิฟ จึงไม่ได้สร้างแค่ “โอกาสทางอาชีพ” ให้กับผู้ยากไร้เท่านั้น แต่ยังสร้าง “ความรู้สึกภาคภูมิใจ” ให้กับทุกคนที่เข้ามาสัมผัสกับชมรมฯ ด้วย การเติบโตใหญ่ที่เห็นผลจึงไม่ใช่แค่จำนวนผู้เข้ารับการอบรมที่มากขึ้น หากแต่ยังรวมถึงความรู้สึกอิ่มใจที่ได้ใช้ชีวิตอย่างคุ้มค่าและมีคุณค่าของผู้คนอีกเป็นจำนวนมาก

บททดสอบ

หลังเปิดสอนได้ ๒ ปีก็เกิดความเข้าใจไม่ตรงกันระหว่างเจ้าของสถานที่กับชมรมฯ ชมรมฯ จึงเลือกที่จะก้าวออกมาขณะที่สันนิบาตเสรีชนฯ ยังเปิดสอนอาชีพต่อไป และวิทยากรส่วนใหญ่ก็ยินดีที่จะลงเรือลำเดียวกับลุงชาว

สุดท้ายเรื่องก็คลี่คลาย เมื่อลุงชาวได้รับคำแนะนำให้ชมรมฯ สมัครเข้าเป็นองค์การสมาชิกสมทบของสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย หลังเป็นสมาชิกแล้ว ชมรมฯ ได้รับมอบหมายจากสภาสังคมสงเคราะห์ฯ ให้ดำเนินการโครงการ “ส่งเสริมอาชีพและบริการสาธิตวิชาชีพประชาชน” ทั้งยังได้รับความร่วมมือจากเทศบาลกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ให้ใช้ศาลากลางไฟฟ้ากลางสวนลุมพินีเป็นสถานที่ดำเนินการ จึงเปิดสอนได้อีกครั้งเมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๒๔ ซึ่งก็ได้รับความสนใจท่วมท้นเช่นเคย จนสถานที่คับแคบไปถนัดตา ต่อมาจึงย้ายไปสอนที่ศูนย์เยาวชนสวนลุมพินีแทน

คณะกรรมการบริหารสภาสังคมสงเคราะห์ฯ ได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพื่อรับพระราชทานพระบรมราโชบายเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน พร้อมกราบทูลรายงาน และถวายเงินบริจาคซึ่งมีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายโดยเสด็จพระราชกุศล พระองค์ได้พระราชทานเงินคืนให้แก่สภาสังคมสงเคราะห์ฯ เพื่อนำไปใช้เป็นทุนดำเนินงานส่งเสริมอาชีพประชาชนผู้มีรายได้น้อยให้ประกอบอาชีพสุจริต เป็นหลักฐานมั่นคงได้ตามสมควร สภาสังคมสงเคราะห์ฯ จึงมอบเงินดังกล่าวให้ชมรมลุงชาว

โซอาซิฟ ชมรมฯ จึงนำเงินส่วนหนึ่งไปซื้อโต๊ะ เก้าอี้ และเตียง

“เมื่อเราได้นั่งเก้าอี้ ได้ใช้โต๊ะอยู่ภายใต้เตียง เราทุกคนมีความอบอุ่นซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น เหมือนพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อมพวกเราซึ่งเป็นพลกนิกรของพระองค์ท่านอยู่ตลอดเวลา ฝนจะตก แดดจะออก ลมจะแรง เราไม่รู้สึกทุกข์ทรมานแต่ประการใด”

นี่คืออีกหนึ่งความประทับใจของลุงชาวที่บันทึกไว้

ปี ๒๕๑๕ ชมรมฯ ได้รับเงินอุดหนุนโครงการประจำปี จากกองทุนสงเคราะห์ชุมชน สภาสังคมสงเคราะห์ฯ ๕ หมื่นกว่าบาท นับเป็นครั้งแรกที่ชมรมฯ มีเงินดำเนินกิจกรรม ชมรมฯ นำเงินไปใช้เพื่อส่งเสริมการสาธิตและสอนอาชีพเท่านั้น โดยไม่ได้นำมาเป็นค่าจ้างหรือค่าใช้จ่ายใดๆ สำหรับสมาชิกหรือวิทยากรเลย

“กองทุนสงเคราะห์ชุมชนได้ให้เงินอุดหนุน มีเงินอยู่ก้อนหนึ่งให้เป็นค่าอาหารคนละ ๖ บาทต่อวัน เฉพาะวันอาทิตย์ แต่พวกเราทุกคนไม่ได้รับ ยอมซื้อรับประทานเองดีกว่า เพราะเกรงจะถูกครหาว่า โทนไม่ยอมรับสิ่งตอบแทนใดๆ เป็นวัตถุ เพราะอย่างนี้พวกเราจึงมีความสุขใจ ที่เราไม่ยอมแคะต้องเงินจำนวนนี้ เรารอคอยรถกันเอง ค่าอาหาร ค่าใช้จ่ายต่างๆ ด้วยเงินของเราเองตั้งแต่เริ่มต้นมาแล้ว แล้วทำไมต้องมาเห็นแก่เงินเพียง ๖ บาท พวกเราจึงขออนุมัตินำเงินดังกล่าวไปเป็นค่าใช้จ่ายจ้างเจ้าหน้าที่สำนักงานและฝ่ายโยธามาช่วยแบ่งเบาภาระ”

บันทึกตอนหนึ่งของลุงชาว สะท้อนถึงเจตนาอันแน่วแน่ของลุงชาวและสมาชิกผู้สมัครใจเป็นวิทยากร

ปุย โรจนะบุรานนท์ อดีตประธานสภาสังคมนสงเคราะห์ฯ ได้เขียนคำนิยมในหนังสือ รวบรวมตำราวิชาชีพและประวัติบุคคลจากรายการ ลุงชาวโซอาซิฟ เล่ม ๑ ว่า

“ชมรมลุงชาวโซอาซิฟ ที่ศูนย์เยาวชนสวนลุมพินี ในสมัยที่ผมดำรงตำแหน่งประธานสภาสังคมนสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ผมชื่นชมงานชิ้นนี้มาก การดำเนินงานนี้อยู่ในโครงการส่งเสริมอาชีพของคณะกรรมการการบริการชุมชน มีผู้เข้ารับการอบรมสำเร็จไปแล้วเป็นจำนวนมาก วิทยากรของชมรมฯ เป็นผู้มีความรู้ในสาขาต่างๆ ได้นำความรู้มาเผยแพร่เป็นวิทยาทานแก่ประชาชนผู้สนใจโดยไม่คิดมูลค่า วิทยากรทุกคนทำหน้าที่ด้วยความเสียสละไม่ได้รับผลตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น”

วิทยากรอาสาสมัครของชมรมลุงชาวโซอาซิฟ ทุกท่านจะใช้คำว่า “ลุงชาว” นำหน้าชื่อ ไม่ว่าจะผู้หญิงหรือผู้ชาย เพราะนอกจากจะแสดงฐานะการเป็นสมาชิกชมรมฯ แล้ว ยังสะท้อนความหมายอันตรงคำด้วย เพราะ “ลุง” หมายถึงผู้มี

ประสบการณ์ มีความรู้ มีวิจารณ์ญาณ ขณะ
ที่ “ขาว” หมายถึง ผู้มีจิตใจสะอาดบริสุทธิ์
เป็นกุศลสุขในการให้มากกว่าการรับ

เปลี่ยนที่ ไม่เปลี่ยนใจ

กิจกรรม “ชมรมลุงขาวโซอาซิฟ” ใน
นามสภาสังคมสงเคราะห์ เต็บโตอย่างต่อ
เนื่อง สร้างอาชีพให้ประชาชนนับหมื่นคน
มีหลักสูตรการเรียนการสอนมากมายทั้ง
ระยะสั้นและระยะยาว ผู้ผ่านการอบรมจะ
ได้วุฒิบัตรรับรองและลุงขาวยังมองการณ์

ไกล ด้วยการผลักดันให้ชมรมฯ เข้าร่วมงานแสดงสินค้าเป็นประจำ เพราะเห็นว่าการ
ศึกษาวิชาชีพเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ ต้องหาตลาดเพื่อจำหน่ายด้วย ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่ง
สำหรับงานฝีมือระดับชาวบ้าน

ปี ๒๕๑๘ ลุงขาวได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และเป็นประธาน
ส่งเสริมอาชีพกรุงเทพมหานคร ทั้งยังเป็นกรรมการพิจารณางบประมาณ ลุงขาวตัดสินใจ
มอบกิจกรรม ณ สวนลุมพินี ให้อยู่ในความดูแลของสำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร
นับจากนั้น ศูนย์ฝึกอาชีพนี้ก็เติบโตและขยายเพิ่มขึ้นอีกหลายแห่ง

หลังยกกิจกรรมให้กรุงเทพมหานคร ลุงขาวก็ใช้บ้านตัวเองในซอยลาดพร้าว ๘๗
เป็นที่สอนอาชีพทุกวันอาทิตย์ คู่ไปกับการเปิดสอนนอกสถานที่มาตลอดระยะเวลาเกือบ
๑๐ ปี กระทั่งคณะกรรมการพัฒนาชุมชน สภาสังคมสงเคราะห์ ให้ใช้พื้นที่ตึกมหิดล
สี่แยกตึกชัย เป็นสถานที่สอนอาชีพที่แน่นอนอีกครั้ง เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๒๗ จึง
ได้เปิดสอนสัปดาห์ละ ๒ วัน ทั้งเสาร์และอาทิตย์ แต่ไม่กี่ปีต่อมา สภาสังคมสงเคราะห์ฯ
ก็แจ้งว่า ต้องรื้อตึกเก่าเพื่อสร้างตึกใหม่ เหตุการณ์นี้ทำให้มูลนิธิลุงขาวโซอาซิฟยุติเรื่อง
การหาสถานที่สอนเป็นหลักแหล่งลง ด้วยเชื่อว่า แม้ไม่มีสถานที่ก็สามารถสอนอาชีพต่อ
เนื่องได้ โดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ เพราะสารจะมีได้อยู่ที่
สถานที่ หากอยู่ที่วิชาความรู้และการสร้างโอกาสให้กับผู้ที่สนใจมาเรียน ตั้งแต่นั้นสถานที่
สอนอาชีพจึงมีหลากหลายไปตามความเหมาะสมและความจำเป็น แต่วัตถุประสงค์ยังแน่ว
แน่ แม้เวลาจะผ่านไปเกือบครึ่งศตวรรษแล้ว ดังที่ลุงขาวเคยกล่าวไว้ว่า

“ชมรมลุงขาวโซอาซิฟเป็นกลุ่มอาสาสมัครกลุ่มเล็กๆ ซึ่งมีความตั้งใจที่จะช่วยเหลือ
ประชาชนที่มีรายได้น้อยให้สามารถแก้ไขปัญหาค่าครองชีพได้ ...นับตั้งแต่แรกเริ่มก่อตั้ง
ดำเนินการมา ชมรมฯ ไม่มีรายได้หรือเงินอุดหนุนจากที่ใด แม้แต่การเก็บเงินค่าบำรุง
ค่าสมัครใดๆ ก็ไม่มีอยู่ในโครงการ การดำเนินงานทุกอย่างอาศัยเพียงความเสียสละของ
กรรมการ วิทยากร และความศรัทธาของผู้ที่พบเห็นเป็นเครื่องค้ำจุนกิจกรรมโดยถือคติ

ว่า ใครมีเงินช่วยเงิน ใครมีแรงช่วยแรง ใครมีความรู้ก็นำความรู้มาช่วย”

ลมหายใจของวันพรุ่งนี้

ถึงวันนี้จะไม่มีลุงขาวอยู่แล้ว และยังมีวิทยาการเหลืออยู่เพียงไม่กี่คน แต่งานของมูลนิธิลุงขาวโซอาซิฟก็ยังคงดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง แม้จะเหลือเพียงเดือนละครึ่งและมีคนมาเรียนไม่กี่สิบคนก็ตาม วิทยาการทุกคนก็เต็มใจมาถ่ายทอดความรู้ และดำเนินรอยตามความตั้งใจของลุงขาว อย่างน้อยที่สุดก็ทุกวันอาทิตย์ที่สองของทุกเดือน โดยอาศัยพื้นที่บริเวณอู่ซ่อมรถใต้ทางด่วนถนนงามวงศ์วานของลูกชายสมาชิกท่านหนึ่งเป็นสถานที่เรียน

แม้การเคลื่อนผ่านของยุคสมัยจะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นมากมาย และทำให้พื้นที่ของมูลนิธิลุงขาวโซอาซิฟถูกเบียดขับให้เล็กลงอย่างเลี่ยงไม่ได้ จนอาจจะเลือนหายไปตามวันเวลาอย่างเงียบเชียบไม่มีใครจดจำได้อีก แต่อย่างน้อยที่สุดสำหรับทีมงานลุงขาวโซอาซิฟทุกคนก็ได้บรรลุถึงเป้าหมายของการทำความดีแล้ว นี่คือการงานเล็กๆ ที่ยิ่งใหญ่ซึ่งเคยเกิดขึ้นในสังคมไทย คือการ “ให้” โดยไม่หวังผลตอบแทน และจบลงอย่างสมบูรณ์ทันทีที่ได้ลงมือกระทำ

ข้าพเจ้าเป็นสุขใจอย่างยิ่งที่ได้เห็นภาพกิจกรรมสาธิตของผู้เสียสละ
อยากให้อาซิฟเป็นวิทยาทานกับผู้อยากเรียนมาพบกันด้วยความสดชื่น
ยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่มีแอบแฝงเพื่อประโยชน์ส่วนตัวประการใด ประเทศชาติ
ก็รุ่งเรือง เพราะคนในชาติไม่อัดคัดขัดสน ทำให้พ้นการถูก “รังแก”

ให้อาหาร	คุ้มไปนานแค่อิ่ม
ให้เครื่องนุ่งห่ม	คุ้มไปนานแค่อายุผ้าขาด
ให้เรียนหอ	คุ้มไปนานแค่เรียนพัง
ให้วิชาดีกว่า	เลี้ยงตัวเขาไปได้จนวันตาย

เคยมีผู้กล่าวถึงอุดมการณ์และความแน่วแน่ของชมรมลุงขาว
โซอาซิฟ ไว้ว่า...

วิชาอาซิฟต่างๆ เขาว่า...ของฟรีไม่ใช่ของดี จะมีใครมาให้กันฟรีๆ
แต่ชมรม “ลุงขาวโซอาซิฟ” ได้พิสูจน์แล้ว ... ทั้งให้ฟรีและของดีๆ ทั้งนั้น
เพราะวิทยาการอาสาสมัคร “ลุงขาว” ทั้งหลายต้องการเพียงเป็นผู้ให้ก็
มีความสุขใจ ... แจกให้เป็นวิทยาทาน เพื่อการกุศลเท่านั้น

หลายเรื่องราวใน “หนึ่งมิตรชิดใกล้ สร้างกำลังใจ เสริมคุณค่าชีวิต” เป็นดังคำยืนยันว่า “บนเส้นทางแห่งความดีงาม ไม่มีคำว่าโดดเดี่ยว”

สำหรับบุคคลผู้มุ่งมั่นสรรค์สร้างเรื่องราวดีดีด้วยความจริงใจ แม้จะไม่ปราถณาการยกย่องใดๆ แต่ผลของการดำเนินการย่อมแทรกผ่านเข้าสู่หัวใจของผู้คน จนทำให้เกิดความเชื่อถือ ศรัทธา ไว้วางใจ ท้ายที่สุดก็อดไม่ได้ที่จะยกย่องในคุณค่าแห่งความดี เหนือสิ่งใดคือการก้าวเข้ามาร่วมเป็น “มิตร” จนเกิดเป็นเครือข่ายผู้ทำเรื่องราวดีดี ที่ทำให้สังคมนี้ยังคงมีหวังอยู่เสมอ

ญาลันันันบารุ ทางสายใหม่ของผู้เคยหลงผิด ... บอกกับเราว่า ยังมีมิตรที่พร้อมจะยื่นมือไปจุดดิ่งให้ผู้หลงผิด กลับตัวกลับใจ มาก้าวเดินต่อไปบนหนทางแห่งความถูกต้องดีงาม

ฝันสุดท้าย กับเพื่อนร่วมทาง ... เป็นเสมือนกำลังใจให้กับผู้สิ้นหวังจากอาการเจ็บป่วยได้รู้ว่า ยังมีคนอีกมากที่เจ็บป่วยเหมือนเรา แต่คนเหล่านั้นไม่เคยสิ้นหวัง

เพื่อนเอ๋ย เราจะก้าวไปพร้อมกัน ... คือบทพิสูจน์ของการทำงานพัฒนา ว่างานจะก้าวหน้าไปได้ก็ต่อเมื่อมีมิตรดีคอยส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกันทำงาน

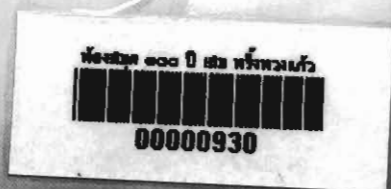
เรื่องเล่าจากเสาให้ ... ทำให้รู้ว่า ในสังคมนี้ยังมีความอบอุ่น มีชุมชนที่ผู้คนพร้อมจะดูแลซึ่งกันและกันตั้งแต่แรกเกิดไปจนถึงนาที่สุดท้ายของชีวิต

รวมพลัง เปิดเกมรุก สร้างสุขให้หนองโฮ ... ช่วยยืนยันถึงความสำคัญของความร่วมมือร่วมใจ และความคิดบนฐานของปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชุมชน เมื่อทุกคนร่วมมือกัน ชุมชนธรรมดาๆ ก็กลายเป็นชุมชนแห่งสุขภาวะได้ไม่ยาก

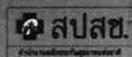
หนึ่งคนคิด หลายชีวิตเติบโต ... ความมุ่งมั่นกว่าครึ่งศตวรรษที่ไม่มีตัวเงินเป็นค่าตอบแทน ของเหล่า “ลุงขาว” ที่ปราถณาจะส่งเสริมให้ผู้คนมีอาชีพมั่นคง เพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเองได้อย่างสง่างาม

แล้ว “คุณ” พร้อมจะเป็น “มิตร” ที่คอยสร้างกำลังใจ เสริมคุณค่าชีวิต ให้กับทั้งตนเองและผู้อื่น เจกเช่นพวกเขาบ้างหรือยัง?

คณะทำงานรวบรวมและเรียบเรียง

RAKLUKE GROUP
WE ARE LEARNING PROFESSIONALS

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

ชั้น ๒ อาคาร ๘๘/ตลพ สีวานนท์ ๑๔ ต. ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๕๐ ๒๓๐๔ โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๒๓๑๑

เว็บไซต์ : www.nationalhealth.or.th